

Samen naar een omgeving voor jong en oud

Een onderzoek naar leeftijdsvriendelijke omgevingen en
burgerparticipatie

Samen naar een omgeving voor jong en oud

Een onderzoek naar leeftijdsvriendelijke omgevingen en burgerparticipatie

Naam	: Sherwin Schutte
Student nummer	: 347171
Leerjaar	: 4
Opleiding	: Vastgoed en Makelaardij
Eerste beoordelaar	: Joelle Ooms
Tweede beoordelaar	: Bert van der Veen
Interne opdrachtgever	: Elles Bulder
In opdracht van	: Gemeente Oldambt
Opdracht	: Concept onderzoeksrapport

Datum : 10 juli 2019

Het afstudeerproduct is geschreven onder verantwoordelijkheid van de Hanzehogeschool Groningen (HG). Het copyright berust bij de auteur. Zowel de HG als de auteur verklaren dat zij eventuele gegevens van derden die voor het afstudeerproduct zijn gebruikt en die door deze derden als vertrouwelijk zijn aangemerkt, als zodanig behandelen.

Voorwoord

Dit rapport is afsluitend aan een vijf maanden durend onderzoek voor de gemeente Oldambt en bureau NoorderRuimte.

Begin 2019 ben ik begonnen met het schrijven van mijn afstudeervoorstel. Alle kennis die ik heb opgedaan tijdens mijn studie Vastgoed en Makelaardij aan de Hanze Hogeschool te Groningen en tijdens mijn minor De stad van morgen aan Saxion hogeschool te Deventer wilde ik samen combineren in een onderzoek. Het was voor mijzelfsprekend dat age-friendly environment hierop aansluit. Doordat tijdens het onderzoek vele hobbels zijn geweest werd het onderzoeken van het gebied als echte uitdaging ervaren. Het is een erg leerzame periode geweest waarin ik de omgeving heb leren waarderen. Hierdoor zie ik het gebied niet meer als het hoge noorden maar een kansrijk gebied.

Via deze weg wil ik iedereen bedanken die betrokken is geweest bij dit onderzoek en een bijdrage heeft geleverd tot het tot stand komen hiervan. Ten eerste wil ik mijn afstudeerbegeleider bedanken vanuit de Hanzehogeschool Groningen, mevrouw Ooms. Zonder de feedback en de kennis van mevrouw Bulder, de begeleider vanuit Kennis NoordRuimte, was het resultaat niet zoals het nu is. Ik wil u hiervoor bedanken. Ook uit de gemeente Oldambt verdient iemand een woord van dank. Namelijk de heer de Warle door al de informatie en de kritische blik die hij heeft geleverd. De rest van de medewerkers in de gemeente Oldambt wil ik bedanken voor hun bijdrage voor dit onderzoek. Ook de medewerkers uit kenniscentrum NoorderRuimte wil ik bedanken voor de hulp bij afspraken en vragen. Als laatste wil ik de Belangenverenigingen van Oostwold, Drieborg, Bad Nieuwschans en Ganzedijk/Hongerigewolf bedanken voor het plezierige verloop van de gesprekken en medewerking.

Sherwin Schutte, Groningen 2019

Samenvatting

De beleidsmedewerker van de gemeente Oldambt zijn bezig met de nieuwe omgevingsvisie die voldoet aan de eisen van de Omgevingswet dit in werking treedt in 2021. In de nieuwe Omgevingswet ligt de nadruk op burgerparticipatie. Dit onderwerp kwam veel naar voren tijdens verschillende gesprekken met medewerkers van de gemeente Oldambt. In overleg met de medewerkers en mevrouw bulder van het kenniscentrum NoorderRuimte is er een onderzoek gestart naar age-friendly environments en burgerparticipatie. In dit onderzoek is er een onderzoeksgebied van vier dorpen namelijk: Oostwold, Drieborg, Bad Nieuwschans en Ganzedijk/Hongerigewolf. De hoofdvraag voor dit onderwerp geldt als volgt:

“Hoe kan de gemeente Oldambt in een traject van burgerparticipatie, uitgangspunten van age-friendly environments laten aansluiten op de wensen en behoeften van haar burgers?”

Vanuit dit punt zijn er een viertal deelvragen ontwikkeld. De deelvragen en de onderzoeksmethode worden hieronder beschreven.

1. Wat zijn de wensen en behoeften vanuit de dorpen in de gemeente Oldambt als het gaat om age-friendly environments?

Deze is beantwoord door een combinatie van groepsgesprekken met de dorpsbelangenvereniging, online enquêtes en observaties in de dorpen door een mede student en ikzelf.

2. Welke onderdelen van age-friendly environments zijn opgenomen in de huidige en de dorpsvisie?

Deze is beantwoord door de dorpsvisies te bekijken aan de hand van de thema's uit de verspreide enquête. Hierbij is er een wensen en behoeften tabel gemaakt.

3. Wat ontbreekt er op het gebied van age-friendly environments in de gemeente Oldambt?

Deze is beantwoord door de antwoorden door de eerste en tweede deelvraag naast elkaar te leggen. De knelpunten die hieruit naar voren kwamen zijn gefotografeerd en verwerkt op een kaart per dorp.

4. Op welke manieren kunnen de burgers aangemoedigd worden om te participeren in het verbeteren van age-friendly environments in de gemeente Oldambt?

Deze is aan de hand van wetenschappelijke artikelen beantwoord en een interview met Erszi de Haan een professional op dit gebied.

Conclusie

Algeheel kan gezegd worden dat men zeer tevreden is met de omgeving waar zij wonen. De onderdelen van age-friendly environments scoorden over het algemeen zeer goed. Er zijn wel punten van kritiek te vinden. Voornamelijk op het gebied van huisvesting. Men is zeer ontevreden over het aanbod wat er op dit moment is. De variatie tussen huur/koop en het tekort van leeftijdsbestendige woningen is hier een oorzaak van. Daarnaast is men ontevreden over de gebouwde omgeving met name over het trottoir en de verpaupering die zich voordoet in de dorpen. Daarnaast zijn de snelheidsovertredingen in de dorpen die zorgen voor een minder veilig gevoel.

De gemeente kan zich verbeteren ten aanzien van burgerparticipatie op de volgende aandachtspunten:

- Communiceer regelmatig en transparant
- Sluit aan bij wat er speelt
- Zorg voor draagvlak

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	2
1.1	Probleemanalyse	3
1.2	Managementvraag en doelstelling	4
1.3	Hoofd- en deelvragen.....	4
2.	Theoretisch kader.....	5
2.1	Age-friendly environments.....	5
2.2	Burgerparticipatie	8
3	Onderzoeksverantwoording.....	10
4	Resultaten	12
4.1	Wensen en behoeften.....	12
4.1.1	Oostwold	12
4.1.2	Drieborg.....	17
4.1.3	Bad-Nieuwschans	21
4.1.4	Ganzedijk/Hongerigewolf.....	25
4.2.1	Dorpsvisies.....	29
4.3	Knelpunten	37
4.4	Burgerparticipatie	40
5	Conclusies en aanbevelingen	42
5.1	conclusie.....	42
5.2	Aanbevelingen	44
6	Reflectie.....	45
	Bronnenlijst	46
	Bijlagen	49
1.	indeling gemeente Oldambt gebiedsgericht werken.....	49
2.	Checklist domeinen	50
4.	Enquête	58
5.	Mail voor belangenverenigingen.....	62
6.	Enquêteresultaten Bad Nieuwschans	63
8.	Enquêteresultaten Oostwold	68
9.	Enquêteresultaten Ganzedijk/Hoingerige wolf.....	69
12.	Transcriptie Interview Erszi de Haan.....	79

1. Inleiding

In 2021 treedt de nieuwe Omgevingswet in werking. Dit is voor de gemeenten een nieuwe uitdaging. Ook in de gemeente Oldambt is het van belang om deze Omgevingswet zo goed mogelijk door te voeren. Door de nieuwe omgevingswet moeten gemeentes een nieuwe omgevingsvisie opstellen. Met de nieuwe Omgevingswet in aantocht wil de gemeente Oldambt, een gemeente die is samengevoegd in 2010, samenwerking tussen de burgers en overheid meer stimuleren. Dit moet worden bereikt door burgerparticipatie. De gemeente probeert dit te bereiken door meer met de burgers om tafel te gaan, waardoor knelpunten in de gemeente worden opgelost. De gemeente probeert een aansluiting te vinden door twee manieren. Ten eerste is het beleid in de gemeente vanaf 1 januari 2017 veranderd naar gebiedsgericht werken (Gemeente Oldambt, 2016). Dit zorgt ervoor dat de gemeente Oldambt is opgesplitst in 4 gebieden. In tabel 1 staan welke dorpen en steden hieronder vallen. Deze gebieden hebben een eigen gebiedsregisseur, opbouwwerker en wethouder. Hierbij is de gebiedsregisseur het eerste aanspreekpunt (Gemeente Oldambt, 2016). In bijlage 1 is een kaart waarop te zien is hoe de gebieden geografisch gelegen zijn. Ten tweede hebben de beleidvoerders van de gemeente Oldambt aan deze dorpen en wijken gevraagd een dorp- of wijkvisie op te stellen. In deze visies worden de plannen beschreven voor de aankomende jaren. Deze visies zijn veelal geschreven door de belangenverenigingen in samenspraak met de inwoners van de desbetreffende dorpen. Dit beleid is ontstaan vanuit het gedachtegoed dat de burgers het beste weten wat er in hun leefomgeving moet gebeuren. Deze visies kunnen gebruikt worden voor de omgevingsvisie. Door de visies krijgt men een goed beeld wat de belangrijkste prioriteiten zijn. Een van de punten die uit deze dorps- en wijkvisies naar voren is gekomen, is dat het sociaal aspect voor verbetering vatbaar is. Hierbij is te denken aan sociale cohesie.

Tabel 1: Gebieden gemeente Oldambt (gemeente Oldambt, 2016)

Gebied 1:	Gebied 2:
Bad Nieuweschans; Beerta; Drieborg; Ganzedijk/Hongerige Wolf; Nieuw Beerta.	Blauwestad; Finsterwolde; Midwolda; Oostwold.
Gebied 3:	Gebied 4:
Heiligerlee; Westerlee; Winschoten; - Centrum; - Bomenbuurt; - Zeehelden-bloemenbuurt; - Parkwijk/Kloostervallei/Zuid.	Nieuwolda; Nieuw-Scheemda; 't Waar; Scheemda.

1.1 Probleemanalyse

Voor een goed onderzoek is het belangrijk om het probleem goed in kaart te brengen. Voordat er vragen waren opgesteld, zijn er gesprekken geweest met medewerkers van de gemeente Oldambt. Vroeg in dit vooronderzoek kwam het onderwerp 'sociaal' naar voren. Het werd al snel duidelijk dat dit een belangrijk aspect is voor de gemeente Oldambt. Hierop is al beleid bepaald dat er meer burgerinitiatieven moeten komen. Deze samenwerking komt tot nu toe nog moeilijk op gang doordat zowel de ambtenaren als de burgers vast zijn geroest in het oude systeem. Vanuit de burgers wordt verwacht dat de gemeente alles voor hen regelt in plaats van dat zij zelf in actie komen.

Age-friendly environments is een theorie die naar een woonomgeving kijkt. Deze theorie overkoepelt de onderwerpen die in de omgevingsvisie staan. Het belangrijkste hieruit is dat de gemeente zich wil ontwikkelen samen met de burgers op de onderwerpen van age-friendly environments. Daarom wil men een beleid in de gemeente voor burgerparticipatie. In de gemeente Oldambt is burgerparticipatie een begrip waar zij veel aandacht aan besteedt, sinds de herindeling van de gemeente in 2010. Het huidige beleid probeert initiatieven vanuit de burger te stimuleren. Zo is er een budget van 100.000,- euro beschikbaar voor deze initiatieven in 2019. In 2018 was dit 180.000,- euro. Per aanvraag kan er maximaal 3.000,- euro worden uitgekeerd voor deze projecten. In bijlage 3 is te lezen dat zo'n aanvraag niet zomaar goed wordt gekeurd. Een aanvraag moet aan een aantal vereisten voldoen. (Groothuis, 2019).

Zowel age-friendly environments als het begrip burgerparticipatie worden verder uitgelegd in het theoretisch kader. Dat is reden geweest om in samenspraak met Elles Bulder dit onderzoek naar age-friendly environments en burgerparticipatie te starten.

Dit onderzoek wordt uitgevoerd vanuit het kenniscentrum NoorderRuimte, waar werkplekken beschikbaar zijn om te werken aan het onderzoek. Deze werkplekken bevinden zich in Groningen. De eerste gesprekken in het vooronderzoek zijn gehouden in het gemeentehuis van Oldambt. Zij hebben twee locaties in Winschoten en in Scheemda. Hier zijn ook flexplekken beschikbaar. Naast deze mogelijkheden biedt de Eems Dollard Regio in Transitie (ook wel EDRIT genoemd) ook werk- en overlegplekken aan in Winschoten. Het belangrijkste aspect voor dit onderzoek is het horen van de meningen van de inwoners van de dorpen in de gemeente Oldambt. Hiervoor worden de dorpen bezocht.

Dit onderzoek kent een tijdsbestek van ongeveer 20 weken. In de laatste weken worden de onderzoeksresultaten gepresenteerd aan de opdrachtgevers. Omwille van de tijd is het niet haalbaar om alle dorpen en wijken van de gemeente Oldambt te onderzoeken. Voor dit onderzoek is daarom een keuze gemaakt om een selectie van vier dorpen te onderzoeken. Door een mede student vastgoed en makelaardij wordt een ander deel van het gebied gebruikt.

Marvin de Jonge:	Sherwin Schutte:
Blauwestad	Oostwold
Parkwijk	Drieborg
Midwolda	Bad Nieuwschans
Winschoten centrum	Ganzedijk/Hongerigewolf

Tabel 2: Verdeling van de steden

1.2 Managementvraag en doelstelling

De overkoepelende managementvraag is als volgt: *Hoe kan de omgevingsvisie worden opgesteld aan de hand van de nieuwe normen en eisen van de Omgevingswet die in 2021 in werking gaat treden?*

De gemeente moet een nieuwe omgevingsvisie maken, omtrent de normen van de Omgevingswet. Voor deze visie moet de gemeente een stabiele en toekomstbestendig plan schrijven. De onderwerpen uit de theorie van age-friendly environments geven aan hoe een omgeving stabiel is voor alle inwoners. Deze wordt dan ook gebruikt als handvatten voor de omgevingsvisie. De gemeente kan niet al deze punten zelf veranderen. Hierbij focust de gemeente Oldambt zich op burgerparticipatie. Dit is ook de reden dat het onderzoek in zekere mate los staat van de omgevingsvisie, maar de focus volledig op age-friendly environments en burgerparticipatie ligt. Het doel van het onderzoek, dat voortvloeit uit de managementvraag, is om een advies te kunnen geven over hoe de gemeente Oldambt age-friendly environments kan laten aansluiten op de wensen en behoeften van haar burgers in een traject van burgerparticipatie.

1.3 Hoofd- en deelvragen

Het doel van het onderzoek, dat voortvloeit uit de managementvraag, is om een advies te kunnen geven over hoe de gemeente Oldambt age-friendly environments kan laten aansluiten op de wensen en behoeften van haar burgers door middel van de burgerparticipatie. Hierbij zijn de volgende hoofd- en deelvragen opgesteld. De hoofdvraag luidt als volgt:

“Hoe kan de gemeente Oldambt in een traject van burgerparticipatie, uitgangspunten van age-friendly environments laten aansluiten op de wensen en behoeften van haar burgers?”

Deze vraag geeft antwoord op een tweetal zaken die de gemeente Oldambt belangrijk vindt, namelijk: Burgerparticipatie en age-friendly environments.

De deelvragen die zijn opgesteld om de hoofdvraag te kunnen beantwoorden zijn:

- Wat zijn de wensen en behoeften vanuit de dorpen in de gemeente Oldambt als het gaat om age-friendly environments?

Allereerst is het van belang om te weten op welke punten de burgers graag verbeteringen willen zien. Hierbij wordt er wederom gekeken naar age-friendly environments.

- Welke onderdelen van age-friendly environments zijn opgenomen in de dorpsvisies?

Wanneer de wensen en behoeften van de burgers bekend zijn, wordt er gekeken wat er over deze zaken al geschreven is in de dorpsvisies.

- Wat ontbreekt er op het gebied van age-friendly environments in de gemeente Oldambt?

Bij deze deelvraag worden de eerste twee deelvragen met elkaar vergeleken worden. Dan komt er naar voren welke zaken ontbreken.

- Op welke manieren kunnen de burgers aangemoedigd worden om te participeren in het verbeteren van age-friendly environments in de gemeente Oldambt?

Aangezien burgerparticipatie belangrijk is voor de gemeente en redelijk nieuw is in de gemeente, gaat er gekeken worden hoe de gemeente het beste de burger kan aanmoedigen om te participeren.

2. Theoretisch kader

In dit hoofdstuk worden de belangrijkste theorieën besproken en modellen aangehaald betreffende de thema's age-friendly environments en burgerparticipatie. Ook worden de definities en theorieën duidelijk gemaakt die gebruikt worden tijdens het onderzoek.

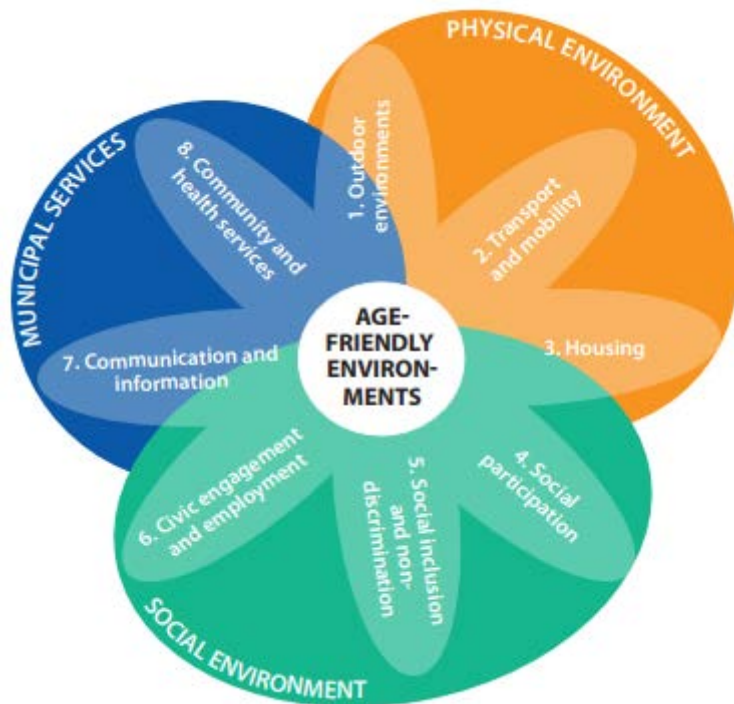
2.1 Age-friendly environments

Age-friendly environments is een relatief nieuw begrip. De age-friendly environments theorie geeft een manier om te kijken naar de samenleving en hoe deze door de levensstadia heen gezond blijft door de omgeving. Deze theorie is onderzocht door de World Health Organization, afgekort de WHO. De WHO definieert age-friendliness als volgt: het optimaliseren van de mogelijkheden, services en diensten voor gezondheid, participatie en veiligheid om zo de kwaliteit van ouder worden te verbeteren (World Health Organization, 2015). Vanuit dit punt is de definitie van age-friendly environments ontstaan. De vertaling van de definitie van age-friendly environments is als volgt: Omgevingen die de gezondheid, welzijn en de participatie van mensen naarmate ze ouder worden bevorderen (World Health Organization, 2019). Verder wordt er gesteld dat deze omgevingen toegankelijk, rechtvaardig, veilig en ondersteunend zijn. Ze bevorderen de gezondheid en voorkomen of vertragen het begin van ziektes en functionele achteruitgang. Dit allemaal om te zorgen dat de mensen kunnen blijven doen wat belangrijk voor hen is (World Health Organization, 2019). Gezond oud worden is lastig te meten omdat het met verschillende factoren te maken heeft. Voorbeelden hiervan zijn: leeftijd, geslacht en cultuur. Toch zegt de World Health Organization dat de omgeving van invloed is op hoe je gezond oud wordt. Hiervoor heeft de World Health Organization onderdelen opgesteld die invloed hebben op het gezond ouder worden. Deze onderdelen zijn te meten door het *Determinants of active ageing model*, deze is te vinden in figuur 1.

Figuur 1: Determinants of Active Ageing (World Health Organization 2007)

Om age-friendly environments overzichtelijk te krijgen zijn er naar aanleiding van dit model acht domeinen ontwikkeld (*outdoor environments, transport and mobility, housing, social participation, social inclusion and non-discrimination, civic engagement and employment, communication and information en community and health service*). Deze domeinen zijn voortgekomen uit focusgesprekken met respondenten wereldwijd uit 33 steden. Deze domeinen zijn onderverdeeld in drie subgroepen, namelijk: *physical environments, social environments* en *municipal service*. Deze subgroepen met de daarbij behorende domeinen zijn afgebeeld in figuur 2. Voor deze acht domeinen is er een checklist ontwikkeld. Er is een checklist in bijlage 2 over de domeinen die op het onderzoek van toepassing zijn.

Figuur 2: Framework voor age-friendly environments (World Health, 2017)

Age friendly environments kan vertaald worden naar: een leeftijdsvriendelijke omgeving. In correspondentie zal age friendly environments benoemd te worden als leeftijdsvriendelijke omgevingen. Voor de uitwerking wordt de term age-friendly environments aangehouden. Tijdens dit onderzoek ligt de focus op vier onderdelen van het framework voor age-friendly environments. Dit zijn de onderdelen van de subgroep *physical environments*, samen met *social environments*. De domeinen die onder *physical environments* vallen zijn gekozen om de link met de studie vastgoed en makelaardij te houden. Om de gemeente zo goed mogelijk van dienst te zijn is ervoor gekozen om het domein *social participation* bij dit onderzoek te voegen. In het volgende stuk worden deze domeinen uitgelicht.

Vier domeinen

Het eerste domein is outdoor environments (gebouwde omgeving). In dit domein is het doel om een gebouwde omgeving te creëren waar er gekeken wordt naar de behoeftes van de mens. Hiermee zijn de behoeftes van de oudere generatie anders dan de behoeftes van jongere generatie. De World Health Organization stelt dat de huidige gebouwde omgeving aangepast wordt aan de nieuwe wensen en behoeftes van de verschillende generaties. Transport and mobility (vervoer) is het tweede domein waar dit onderzoek zich op focust. Het belangrijkste doel uit dit domein is dat iedereen zich veilig en betrouwbaar kan voortbewegen. Niet alleen op jonge leeftijd maar ook op oudere leeftijd. De oudere generatie moet bereikbaar en mobiel blijven volgens dit model. Het derde domein, housing (huisvesting) focust zich op het woningaanbod. Het woningaanbod dat er is moet aansluiten op de behoefte van meerdere leeftijdsgroepen. Social participation (sociale participatie) zit in een andere subgroep van het framework uit figuur 2. Dit domein focust zich meer op de sociale kant van de theorie. Voor sociale participatie is het doel het doel sociale cohesie te vergroten. Zo wordt eenzaamheid en sociaal isolement verminderd. Samen activiteiten organiseren die interessant zijn voor jong en oud is hier het doel (World Health Organization, 2017).

Kritiek

Op het model van de World Health Organization is ook kritiek aan te merken. Plouffe et al. (2016) stellen dat de gemeente zelf de uitwerkingslast hiervan heeft, ook wel top-down genoemd. Niet alleen dat wordt als een punt van kritiek ervaren, ook het verschil tussen ouderen is niet meegenomen in de checklist. Sommige ouderen zijn vitaler dan andere. Hierin wordt er te generaliserend gedacht over de doelgroep ouderen. Keating et al. (2013) leveren ook kritiek op het model van de World Health Organization. Zij stellen ook dat het model te weinig rekening houdt met de verschillende ouderen en gemeenschappen. Hierbij zijn de doelgroepen te breed en wordt er te weinig rekening gehouden met de tijd waarin ze leven.

2.2 Burgerparticipatie

Voor burgerparticipatie zijn er verschillende theorieën, hieronder worden de theorieën aangehaald. Beginnend bij Creighton (2005). Deze theorie stelt dat burgerparticipatie moet voldoen aan vier vereisten:

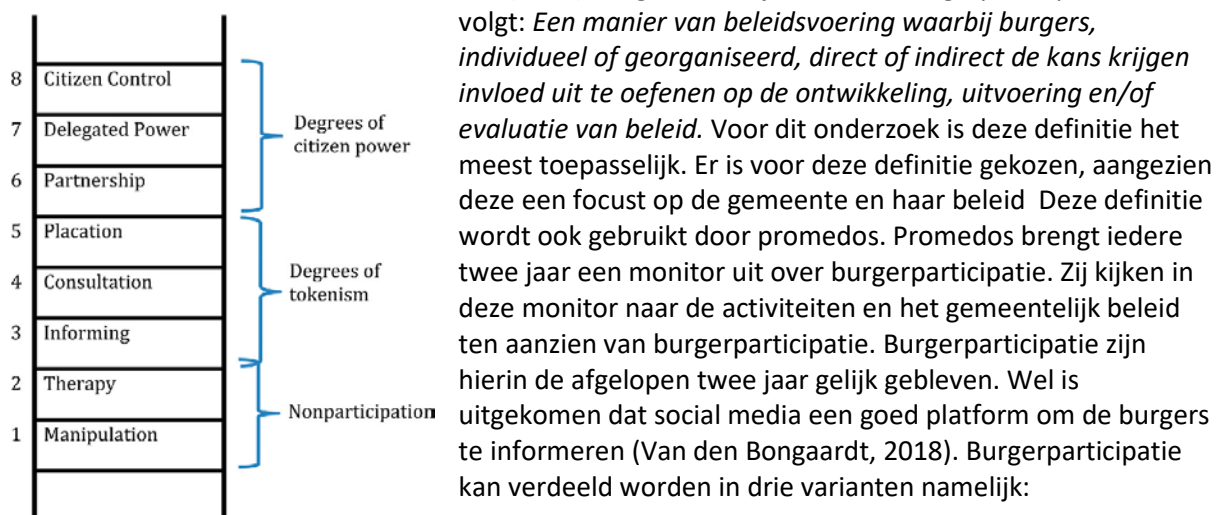
1. Burgerparticipatie heeft betrekking op bestuurlijke besluiten;
2. Bij burgerparticipatie moet er interactie plaatsvinden tussen de burgers die participeren en de organisatie die het besluit neemt;
3. Het proces om burgers te betrekken moet gestructureerd gebeuren;
4. De burgers die participeren moeten een bepaalde mate van invloed hebben op het te nemen besluit.

Hierdoor is Creighton (2005) tot de volgende definitie gekomen: *Een proces waarin zorgen, behoeften en waarden van burger geïncorporeerd worden in de besluitvorming.* Naast Creighton heeft Arnstein (1969) ook een definitie gegeven aan burgerparticipatie. Voor zijn definitie heeft hij een participatie ladder gecreëerd die te vinden is in figuur 3. Zijn definitie is als volgt: *“De herverdeling van macht die de machteloze burger, die momenteel uitgesloten is van de politieke en economische processen, in staat stelt daar in de toekomst wel aan deel te nemen.”*

Wanneer men op trede één staat is er geen participatie en wordt de burger gemanipuleerd.

Wanneer de burger op trede acht staat heeft de burger de macht.

Als laatste wordt de definitie van Peeters (2012) aangehaald. Zij definieert burgerparticipatie als

Figuur 3: Ladder over burgerparticipatie (Arnstein, 1969)

Meedenken en meebeslissen

Voor meedenken en meebeslissen worden inwoners betrokken bij onderwerpen die op de politieke agenda staan.

Dit wordt ook wel beleidsparticipatie genoemd. Tijdens de beleidsfase worden de meningen van inwoners geïnventariseerd. Vernieuwing hoeft namelijk niet per se van bovenaf te komen. Hierin ziet men een trend dat inwoners en maatschappelijke organisaties steeds vaker zelf met nieuwe ideeën komen. Als voorbeeld zijn de dopsvisies die de belangenverenigingen hebben gemaakt voor de dorpen (Veltman, 2018).

Participatie in de uitvoering

De inwoners werken hierbij mee tijdens de uitvoering. De wijze waarop inwoners meewerken tijdens de uitvoering kunnen verschillen per proces. Hierbij moet worden gedacht om inhoud te geven aan activiteiten en dienstverlening. Een bijzondere vorm van participatie in de uitvoering is de inzet van ervaringsdeskundigen. Hierin worden ervaringen met elkaar gedeeld zodat men leert van de problemen die kunnen komen. Daarnaast leert men van elkaar wat de uitvoering ten goede komt (Veltman, 2018).

Burgerinitiatieven

De meest intensieve vorm van burgerparticipatie is burgerinitiatieven. Hierin komen inwoners zelf met ideeën en deze worden uitgewerkt tot concrete initiatieven. Dit soms in samenwerking met professionals en vrijwel altijd in samenwerking met de gemeente. Hierbij moet gedacht worden om uit eigen initiatief een evenement op te zetten of een speeltuin te creëren (Veltman, 2018).

Het is lastig om te definiëren wanneer een project het haalt of wanneer het faalt (de Haan, 2015). Het falen of halen van een participatieproject ligt aan verschillende factoren. Om de burger te laten participeren bestaan er een paar haalfactoren. Houweling (2014) stelt dat er daadwerkelijk noodzaak moet zijn voor een probleem of project. Hiertegenover staan de faalfactoren. De overheid moet zich erg op de vlakte houden maar blijft in de ogen van de burgers wel eindverantwoordelijke. Burgerparticipatie is tussen de partijen, burgers en overheid. Dit is een moeilijk speelveld. De burger leeft in zijn eigen omgeving en de overheid moet op een hoger niveau acteren. In dit speelveld kunnen daarom vaak conflicten ontstaan omdat men elkaar niet begrijpt. De laatste en meest voorkomende faalfactor is de spanning tussen bereidheid tot vrijwilligerswerk en de tijdsdruk in de moderne samenleving. Veel projecten lopen slecht af, doordat er te weinig burgers bereid zijn tijd in vrijwilligerswerk te steken. Veelal wanneer zij zich wel hebben opgegeven blijkt het meer tijd te kosten dan vooraf was verwacht, waardoor zij afhaken. (Houweling, 2014)

3 Onderzoeksverantwoording

Tijdens het onderzoek zijn er kwalitatieve en kwantitatieve onderzoeksmethoden gebruikt. Per deelvraag wordt er uitgelegd hoe dit proces is gegaan, hoe de data verzameld is en hoe de data geanalyseerd is. Daarnaast wordt er de betrouwbaarheid van de verzamelde data beschreven.

Wat zijn de wensen en behoeften vanuit de dorpen in de gemeente Oldambt als het gaat om age-friendly environments?

Hierbij was het belangrijk om erachter te komen waar de inwoners van de dorpen graag verbetering in willen zien. Hierbij was age-friendly environments de leidraad. Om de behoefte te achterhalen van de dorpen is het van belang om respondenten te hebben die het dorp goed kennen. Dit zijn de inwoners van de dorpen (Oostwold, Drieborg, Bad Nieuwschans en Ganzedijk/Hongerige wolf) natuurlijk zelf. Er is daarom gekozen om enquêtes te versturen naar de inwoners van de dorpen, dit in samenspraak met de belangenverenigingen. Hierbij is gekozen voor een schriftelijke dataverzameling om kwalitatieve meningen om te zetten in kwantitatieve cijfers. Deze cijfers kunnen dan vergeleken worden met elkaar.

Deze enquête is twee keer verstuurd via Enalyzer. Deze enquête is verstuurd naar de belangenverenigingen waarna zij hem hebben gedeeld met de inwoners. Baarda (2011) stelt dat een groot voordeel hiervan is dat er geen beïnvloeding van de interviewer is. Daarnaast heeft de respondent genoeg bedenktijd om te antwoorden waardoor de antwoorden goed doordacht zijn. Daarentegen hangen er nadelen aan een schriftelijke enquête. Er is weinig controle over de beantwoording van de enquête (Baarda, 2011). Om toch zoveel mogelijk te sturen is er gekozen voor meerkeuze vragen die verplicht zijn om in te vullen. De stellingen zijn gebaseerd op de checklist te vinden in bijlage 2. Hierbij is er een keuzemogelijkheid op de stellingen van 1 tot en met 5, waarin 1 helemaal niet mee eens is en 5 mee eens is. Daarnaast is er de keuzemogelijkheid niet van toepassing; deze enquête is te vinden in bijlage 4. Ook zijn vooraf proefafnames gedaan om de vraagstelling te testen waarnaar de enquêtes met stellingen zijn geoptimaliseerd. Een ander groot nadeel van een schriftelijke enquête kan het lage respons niveau zijn. Dit komt vaak doordat de respondent zelf een handeling moet verrichten (Baarda, 2011). Er is daarom gekozen voor een enquête waarbij alleen vinkjes voor moeten worden aangekruist. Hierdoor wordt het voor de respondent makkelijker gemaakt. Heeft de respondent nog op- en aanmerkingen, dan kan dit worden vermeld in het opentekstvlak onder de onderwerpen (dit is niet verplicht). Naast de antwoorden op de stellingen die gegeven worden, moet de respondent ook leeftijd en sekse invullen.

Om een compleet beeld te krijgen wat er in de dorpen speelt is er naast de enquête is ervoor gekozen om groepsgesprekken te houden met de belangenverenigingen. Volgens Baarda (2011) zitten hier voor- en nadelen aan. Het grote voordeel hieraan is dat dit minder tijdrovend is dan één op één gesprekken. Daarnaast kunnen respondenten geïnspireerd raken door ideeën van anderen. Een groot nadeel is dat er dominante groepsleden bij kunnen zitten die het gesprek overnemen. Het gesprek is geleid aan de hand van dezelfde schriftelijke enquête als voor de inwoners. Om te voorkomen dat zij te weinig informatie hebben over age-friendly environments, wordt er eerst een mail gestuurd met achtergrondinformatie over age-friendly environments. In de mail wordt de term age-friendly environments vertaald naar leeftijdsvriendelijke omgeving. Deze mail is te vinden in bijlage 5. Deze mail bevat topics die uit de checklist van bijlage 2. Deze gesprekken worden in overleg met de respondent met audio opgenomen. Deze worden later teruggeluisterd en belangrijke punten voor het onderzoek worden samengevat. Nadien wordt de opname verwijderd in verband met privacy. Om de knelpunten zo goed mogelijk in kaart te brengen wordt naar het gebied gevraagd waar dit probleem zich afspeelt. Als laatste punt wordt er een observatie uitgevoerd. Dit wordt gedaan door mijzelf en een medestudent, deze wordt aan de hand van de enquête gedaan. Door de twee groepen te bevragen worden de meningen van de belangenverenigingen getoetst aan die van de bewoners. Deze worden vergeleken met de observatie die zijn gedaan aan de hand van de

enquête, om zo een compleet beeld te krijgen.

Welke onderdelen van age-friendly environments zijn opgenomen in de huidige de dorpsvisies?

Wanneer de wensen en behoeften van de burgers zijn verzameld wordt er gekeken wat er al bekend is in de dorpsvisies. Om dit te onderzoeken was deskresearch nodig. Om deze informatie te verwerken werd er gekeken naar de dorpsvisies. Deze informatie is te vinden op de website van de gemeente Oldambt. Deze visies worden eerst aan de hand van de punten uit de checklist bij langs gelopen. Daarna wordt er van elke dorpsvisies een samenvatting geschreven aan de hand van die punten die zijn benoemd in het model die in bijlage 4 te vinden is.

Voor de betrouwbaarheid van het onderzoek was het cruciaal om de nieuwste dorps- en wijkvisies te hebben. Gekozen is om dorpsvisies vanaf 2016 te gebruiken om een zo een duidelijk beeld te krijgen. Dit resulteerde in een overzicht met knelpunten die bekend zijn bij de belangenverenigingen. Deze knelpunten worden verwerkt door middel van een samenvatting te schrijven over de dorpsvisies. De samenvatting wordt geschreven aan de hand van de topics die ook gevraagd werden aan de respondenten. Door deze manier van werken worden de bestanden overzichtelijk weergegeven en is in één opslag te zien wat de resultaten zijn.

Wat ontbreekt er op het gebied van age-friendly environments in de gemeente Oldambt?

Door de resultaten uit de eerste twee deelvragen is er gekeken welke zaken nog ontbreken en daarnaast nog niet bekend zijn bij de gemeente Oldambt. Deze zijn verwerkt op een kaart voor alle dorpen. Om het zo visueel mogelijk te maken zijn deze zaken met een foto toegevoegd aan de kaart. Hiermee is het voor de gemeente, de belangenverenigingen en de burgers overzichtelijk waar de verbeterpunten liggen ten aanzien van age-friendly environments. Met afronding van deze deelvraag is het duidelijk wat er veranderd moet worden volgens de respondenten ten aanzien van age-friendly environments.

Op welke manieren kunnen de burgers aangemoedigd worden om te participeren in de samenleving van de dorpen ten aanzien van age-friendly environments?

Voor de lokale overheid zijn de punten voor age-friendly environments speerpunten die zij willen verbeteren in hun gemeente. Dit kunnen zij niet alleen doen, daarbij hebben zij de hulp van haar burgers nodig. Burgerparticipatie is dus noodzaak. Om dit voor elkaar te krijgen werd er gekeken hoe dit te implanteren valt in de gemeente Oldambt. Om erachter te komen welke manieren er zijn om burgerparticipatie aan te moedigen, zijn wetenschappelijke stukken aangehaald. Hier werd gekeken of er al modellen of succesformules zijn in andere dorpen of gebieden waarin burgerinitiatieven wel werken. Naast de deskresearch is Erszi de Haan geïnterviewd. Zij is gepromoveerd op het onderwerp burgerparticipatie. In haar onderzoek heeft zij succesformules in de dorpen getest. De voorbeelden die zijn getest en theorieën die worden aangehaald, moeten wel passen bij de gemeente Oldambt. De gebieden of dorpen moeten dezelfde kenmerken hebben als de gemeente Oldambt om dit betrouwbaar te maken. Dit leidt uiteindelijk tot een concept om de hoofdvraag te beantwoorden. Dit concept bevat de informatie voor een formule die theoretisch gezien zou moeten werken voor de gemeente Oldambt. Hierin zit verwerkt wat er nodig is om de burgers aan te moedigen om te participeren.

4 Resultaten

In dit hoofdstuk worden de resultaten per deelvraag behandeld. Per dorp worden de deelvragen afzonderlijk behandeld. Dit komt door de grote verschillen per dorp.

4.1 Wensen en behoeften

Voor de wensen en behoeften wordt er per dorp een samenvatting gegeven van de gesprekken met de verschillende belangenverenigingen. Hierbij worden er concrete situaties uit het dorp besproken aan de hand van de thema's. Daarna worden de resultaten van de enquête bekeken. Vooraf wordt er achtergrond informatie gegeven om een beeld te schetsen over de dorpen. Uiteindelijk wordt er een conclusie gevormd die antwoord geeft op de eerste deelvraag: *Wat zijn de wensen en behoeften vanuit de dorpen in de gemeente Oldambt als het gaat om age-friendly environments?*

4.1.1 Oostwold

Oostwold is een dorp dat ligt aan het Oldambtmeer. Het inwonersaantal staat in 2018 op 950 inwoners. De grootste leeftijdsgroep in Oostwold zijn de 45 tot 65jarigen. Merendeel van de huizen zijn in eigendom van de bewoner. (Allecijfers, 2018a)

4.1.1.1 Belangenvereniging

Op dinsdag 21-05-2019 heeft er een gesprek plaats gevonden met de belangenvereniging van Oostwold. Hierbij waren twee leden aanwezig (secretaris en de voorzitter). Tijdens dit gesprek zijn de onderwerpen, gebouwde omgeving, vervoer, huisvesting en sociale participatie aanbod gekomen.

Gebouwde omgeving

Tijdens het gesprek met dorpsbelangen kwam voor gebouwde omgeving al snel naar voren dat het onderhoud van de groenvoorziening op dit moment op een erg laag niveau is. Dit kwam mede door degene die het groen in het dorp deed maar half werk leverde. Dit halve werk werd voornamelijk duidelijk bij het monument voor het monument in het centrum. Dit monument is niet zichtbaar door de bosschage die er nu voor staat. Naast het slechte groen kwam ook naar voren dat de wegen niet goed zijn. Het nodigt nu uit om op de wegen te hard te rijden en dit had de gemeente anders kunnen inrichten. Het trottoir is van een dermate niveau dat stenen losliggen wat men als storend ervaart.

Vervoer

Over het onderwerp vervoer werd alleen gezegd, dat er een bus via Winschoten en Scheemda rijdt. Hier zijn de mensen die minder mobiel zijn erg blij mee.

Huisvesting

Dit is wel een punt van zorgen voor de dorpsbelangenvereniging. Er is meer vraag naar passende woningen voor de verschillende groepen. Voor ouderen wil men juist levensloopbestendige woningen hebben. Voor de jongeren juist betaalbare woningen. Het werd opgemerkt dat ouderen te lang in de woning blijven wonen er geen doorstroom is voor de jongere generatie waardoor die naar andere dorpen verhuizen.

Sociale participatie

Het dorp krijgt hoe langer hoe meer te maken met 'import'. Dit zijn mensen die niet zijn opgegroeid in Oostwold. De nieuwe inwoners vermengen zich goed in de samenleving. Vereenzaming is er volgens dorpsbelangen maar weinig in het dorp. Dit komt doordat men goed op elkaar let waardoor dit gelijk wordt opgepakt. Wanneer dit wel optreedt, is er een vrijdagochtend groep waar men kan zijn om een kopje koffie te drinken. Dit zorgt ervoor dat mensen uit het isolement worden getrokken. De verschillende verenigingen hebben genoeg betrokken inwoners die mee participeren in het dorpsleven.

4.1.1.2 Enquête

De enquête in Oostwold is ingevuld door 2 respondenten. Hiervan was er 1 vrouw en 1 man. De leeftijdscategorie zit tussen de 66 en 75 jaar. De uitslagen van de enquête is te vinden in bijlage 8. De aantal respondenten is te weinig om een conclusie te trekken. Hierbij wegen de observaties zwaarder.

Gebouwde omgeving

De gebouwde omgeving is volgens de respondenten over het algemeen goed. Uiteraard zijn er punten voor aanmerking. Het trottoir scoort erg slecht. Deze is niet op alle plekken goed te betreden. In het dorp scoort ook het aantal verkeerslichten erg laag. Dit komt doordat er in het dorp geen verkeerslichten zijn. Als laatste punt van kritiek is de netheid van de bewoners. Deze is niet bij iedereen erg goed. Volgens de respondenten moet het door de jonge aanwas verbeterd worden.

Vervoer

Vervoer is gemiddeld gezien goed in Oostwold.

Huisvesting

Het punt huisvesting scoort erg slecht in de enquête. Op elke stelling scoort het een onvoldoende. Er is te weinig verschillend aanbod in het dorp. Dit zorgt ervoor dat bewoners gedwongen worden om Oostwold te verlaten. Dit weinige aanbod komt mede doordat er meer gesloopt wordt dan gebouwd volgens de respondenten. Ook het levensbestendige wonen is moeilijk in Oostwold aangezien deze woonvormen er haast niet zijn.

Sociale participatie

De sociale cohesie in het dorp is over het algemeen erg goed. Men kan makkelijke meedoen aan de verschillende evenementen en men wordt hierin ook ondersteunt. Evenementen zijn ook goed bereikbaar. Volgens de respondenten is de mentaliteit: als je iets wil doen moet je het zelf doen.

4.1.1.3 Observatie

Voor de observatie is er door de medestudent (hierna te noemen Marvin de Jonge) en mijzelf, gekeken hoe wij het dorp eruit vinden zien. Dit is aan de onderwerpen die overeenkomen met de onderwerpen die zijn gebruikt voor de enquête. De Enquête is tijdens de observatie ingevuld. Deze is te vinden in bijlage 10 en 11.

Marvins observatie:

Gebouwde omgeving:

De omgeving oogt en ruikt schoon in Oostwold. Wanneer er echter gekeken wordt naar de groenvoorziening is dit niet al te best. Veel scheefliggende tegels. Daarbij was te merken dat er hard gereden wordt op de wegen, waar officieel 30km per uur gereden mag worden.

Qua voorzieningen zijn ze in Oostwold vooral aangewezen op Midwolda/Winschoten, aangezien ze dit niet veel hebben.

Vervoer:

Het openbaar vervoer rijdt langs Oostwold naar belangrijke plekken en is daarom goed geregeld. Daarbij zijn er meer dan genoeg parkeerplekken in het dorp.

Huisvesting:

De woningen zijn veelal in redelijke tot goede staat. Er zijn wel verschillende culturen en leeftijdsgroepen te bekennen, maar niet heel veel.

Sociale participatie:

Er wordt veel informatie gegeven over de vliegtuigshow op het vliegveld in Oostwold. Hierover wordt ook in andere dorpen geadverteerd.

Mijn eigen observatie:

Gebouwde omgeving

Wanneer men Oostwold binnenkomt hang er een bord met 30 kilometer zone. Deze weg is rechttoe rechtaan waardoor dit zeer uitnodigend is om te hard te rijden wat daardoor al snel gebeurde tijdens de observatie. Wat het gevaarlijk maakt is dat de woningen dichtbij de weg staan. Dit zorgt ervoor dat het verkeer uit de aangrenzende straten al snel over het hoofd wordt gezien. Het algemeen groen is wat aan de lage kant. Het groen wat er dan al is, is slecht onderhouden. In de dorpskern is het trottoir erg hobbelig, dit zorgt voor de nodige moeite wanneer men met een rollator erover heen moet. Langs het Oldambt meer is een fietspad aangelegd. Dit fietspad staat in verbinding met Midwolda. Het fietspad is mooi en hobbelt vrij. Deze fietsroute wordt ook wel de Fietsboulevard genoemd. Het jammere is dat deze slecht is aangegeven. Het kostte ook veel moeite deze te vinden. Na een tijd rondzoeken en het vragen aan verscheidende inwoners, die het vaak ook niet wisten, is die wel gevonden.

Vervoer

In Oostwold rijdt er een bus, namelijk buslijn 17. Dit is wel duidelijk aangegeven en deze gaat via Finsterwolde en Beerta naar Winschoten.

Huisvesting

Huizen zien er over het algemeen erg goed uit. Hier en daar staan er seniorenwoningen.

Sociale participatie

Het verenigingsleven is uit mijn oogpunt goed aanwezig. Meerdere verenigingen staan aangegeven in het dorp. Daarnaast heeft Oostwold een vlieg evenement, die overal in Oldambt wordt weergegeven.

4.1.1.4 Inventarisatie

Naar aanleiding van de resultaten van Oostwold worden de wensen en behoeftes van de inwoners schematisch weergegeven.

Wensen en behoeftes zijn begrippen die sterk op elkaar lijken. Het verschil wordt aan de hand van de definitie van Kotler uitgelegd. Kotler (2009) zegt dat wensen een concrete vorm is die een behoefte aanneemt in een bepaalde cultuur en persoon. Als voorbeeld kan hier gedacht worden aan dat we allemaal eten nodig hebben, maar iedereen wil een ander gerecht eten om onze honger te stillen. Nederstigt (2010).

Kotler (2009) definieert behoeftes als volgt: “Een behoefte is het idee van een individu dat het hem aan iets ontbreekt”.

Aan de hand van bovenstaande definities is de afweging genomen welke knelpunten onder behoeftes vallen en welke onder wensen.

	Wensen	Behoeften
Gebouwde omgeving	1. Verandering in het infrastructuur 2. Verandering in de losse stenen van het trottoir 3. Verandering in de betreedbaarheid van het trottoir 4. Verandering van de verpauperde panden	
Vervoer		1. Het blijven van het streekvervoer
Huisvesting		1. Levensloopbestendige woningen 2. Betaalbare woningen
Sociale participatie	1. Import moet blijven vermengen met de huidige inwoners	1. Betrokkenheid van burgers bij de verenigingen.

Tabel 3: Inwoners inventarisatie Oostwold

4.1.2 Drieborg

Drieborg staat het inwonersaantal in 2018 op 480 inwoners. De grootste leeftijdsgroep in Drieborg zijn de 45 tot 65jarigen. Merendeel van de huizen zijn in eigendom van de bewoner (Allecijfers, 2018b).

4.1.2.1 Belangenvereniging

Op maandag 20-05-19 heeft er een gesprek plaats gevonden met de belangenvereniging van Drieborg. Hierbij was één lid aanwezig(voorzitster).

Gebouwde omgeving

In Drieborg is men over het algemeen erg tevreden over de gebouwde omgeving. De fietspaden zijn goed te bereiden. De voorzieningen zijn niet in het dorp maar wel op goede afstand om er te komen. Daarentegen zijn de wegen en het trottoir van mindere kwaliteit. De wegen zijn van dermate slechte kwaliteit dat er borden op de weg staan dat het slecht wegdek is. Dorpsbelangen heeft dit meermaals aangegeven bij de gemeente die keer op keer er na gaat kijken om dit te verbeteren, maar op heden is er nog niks mee gebeurd.

Vervoer

Men kan de trein nemen in Bad Nieuweschan, om vanuit daar naar de steden Groningen of Winschoten te reizen. De verbinding tussen Drieborg en Bad Nieuwschans is wel slecht. Deze is er namelijk niet. Dit is volgens dorpsbelangen een gemis voor mensen die minder mobiel zijn.

Huisvesting

Nieuwe woningen zijn volgens dorpsbelangen erg nodig. Dit is meermaals met Acantus, de woningbouwvereniging, besproken. Dit proces gaat voor alsnog erg traag. In Drieborg is een gemengde vraag naar ouderen en jongeren woningen. Er zijn een paar huurwoningen vrij. Maar de staat van die woningen is zo slecht dat men er niet in wil wonen. De woningen die er zijn, zijn volgens dorpsbelangen, aan de dure kant. De prijzen lopen uit een van 400 tot 500 euro. Het onderhoud van de woningen, en dan voornamelijk boerderijen is ook erg duur. Dit wordt vaak onderschat door mensen die niet uit het gebied komen. Dit tot ergernis van dorpsbelangen. Men koopt er relatief gezien een goedkoop huis en komt er achteraf achter dat het onderhoud toch erg duur is. Dit zorgt ervoor dat er verpaupering optreedt in en om de woningen.

Sociale participatie

Doordat Drieborg een klein dorp is kent men elkaar goed. Voor dorpsbelangen is dit een belangrijke reden dat er weinig eenzaamheid in het dorp is. Daarnaast zijn er genoeg vrijwilligers te vinden voor activiteiten in het dorp.

4.1.2.2 Enquête

De enquête in Drieborg is ingevuld door 13 respondenten. Hiervan waren 4 mannen en 8 vrouwen en 1 wil het niet zeggen. De leeftijdscategorie zit tussen de 18 en 64 jaar. De uitslagen van de enquête is te vinden in bijlage 7.

Gebouwde omgeving

De respondenten zijn zeer verdeeld over dit onderwerp. Gemiddeld gezien kan er gesteld worden dat men tevreden is over de gebouwde omgeving. Punten die wel verbeterd moeten worden is het trottoir. Deze is slecht onderhouden. Onder de overige opmerkingen werd het slechte wegdek ook veel behandeld. Dit ziet men als verbetering wat de overheid moet oppakken. Wat wel goed is in Drieborg is de toegang van de openbare gebouwen.

Vervoer

Over het algemeen zijn de respondenten met elkaar eens dat het openbaarvervoer in Drieborg erg slecht is. Dit komt omdat er totaal geen openbaar vervoer is. Wel is er een belbus maar daar is vaak problemen mee. Een must in Drieborg is om een auto te hebben. Gelukkig is men wel zeer tevreden over het aantal parkeerplekken in het dorp.

Huisvesting

Men is zeer tevreden over de huisvesting in Drieborg. De huizen zien er goed en verzorgd uit. Wel is het onderhoud duur. Een punt voor verbetering is de kennis van het aanpassen van de woning naar een leeftijdsvriendelijke woning. Men weet niet bij welke instanties zij terecht kunnen. Dit is voor nu nog geen probleem, maar wanneer men ouder wordt zou hier meer mee gedaan moeten worden. Belangrijkste wat uit deze stellingen naar voren komt is dat men zich thuis en veilig voelt in de omgeving.

Sociale participatie

Uit de resultaten van de enquête blijkt dat men in Drieborg erg tevreden is met de sociale cohesie. Dit onderwerp scoort een ruime voldoende bij bijna alle respondenten. Activiteiten worden duidelijk vermeld en iedereen kan hieraan meedoen. Wel moet eenzaamheid, en dan vooral eenzaamheid bij ouderen, in de gaten worden gehouden. Dit komt omdat ouderen de meest kwetsbare groep zijn in Drieborg.

4.1.2.3 Observatie

Marvins observatie:

Gebouwde omgeving:

De wegen en het trottoir hebben veel verbeterpunten. De wegen zijn op sommige plekken zelfs zo slecht dat ze afgezet zijn. Voor de rest zijn er geen voorzieningen in het dorp, hiervoor zou er naar een ander dorp/stad gereden moeten worden.

Vervoer:

Er is een busverbinding in Drieborg. Met deze verbinding kan er gemakkelijk naar andere plekken gereden worden. Daarbij zijn er aan de kant van de weg genoeg parkeerplekken.

Huisvesting:

De woningen in het dorp zijn redelijk tot goed. Er zijn een aantal gevallen waarin het onderhoud aan de tuin minder is, maar dit is het geval in meerdere dorpen. Er zijn niet veel verschillende culturen en of leeftijdsgroepen te bekennen in het dorp.

Sociale participatie:

De evenementen en activiteiten worden redelijk goed gecommuniceerd met het dorp en na navraag bij een aantal bewoners is dit redelijk tot goed bevonden. Daarbij is het 'ons-kent-ons' gevoel merkbaar in het dorp.

Mijn eigen observatie:

Gebouwde omgeving

Voor dat de dorpskern van Drieborg wordt bereikt, staan er langs de kant van de weg verschillende boerderijen. Een paar van deze boerderijen zijn oud en vervallen. In de dorpskern is het trottoir erg slecht en gebogen. Wat vooral opvalt in de dorpen dat de tuinen zeer groen zijn. Wanneer verderop in Drieborg, wanneer je bijna Drieborg uit bent, zijn de wegen van zeer slechte kwaliteit dat er borden langs de kant van de weg staan met de tekst: gevaarlijk wegdek.

Vervoer

Er is geen busvervoer, Finsterwolde is wel erg dichtbij voor de bus.

Huisvesting

Er zijn een paar seniorenwoningen waar er zelfs een verlaten van is. Over het algemeen zagen de woningen er goed onderhouden uit.

Sociale participatie

Midden in het dorp was een groot verenigingsgebouw waar binnen de activiteiten staan aangegeven wat er de aankomende weken te doen is. Op het moment van observatie waren er veel activiteiten aangegeven. In het gebouw word je zeer vriendelijk onthaalt.

4.1.2.4 inventarisatie

	Wensen	Behoeften
Gebouwde omgeving	1. Verandering in het wegdek 2. Verandering het trottoir 3. Verandering van de verpauperde panden	
Vervoer	-	-
Huisvesting		1. Levensloopbestendige woningen 2. Betaalbare woningen
Sociale participatie		1. Vrijwilligers die actief blijven

Tabel 4: Inwoners inventarisatie Drieborg

4.1.3 Bad-Nieuwschans

Bad Nieuwschans ligt aan de Duitse grens. Het inwonersaantal staat in 2018 op 1360 inwoners. De grootste leeftijdsgroep in Bad Nieuwschans zijn de 45 tot 65-jarigen. Merendeel van de huizen zijn in eigendom van de bewoner (Allecijfers, 2018c).

4.1.3.1 Belangenvereniging

Op dinsdag 23-04-2019 heeft er een gesprek plaats gevonden met de belangenvereniging van Bad Nieuwschans. Hierbij was één lid aanwezig (voorzitter).

Gebouwde omgeving

Volgens de belangenvereniging zijn de voorzieningen in het dorp erg goed. De belangenvereniging is erg bewust van de verhouding tussen het grote van het dorp en de aantal voorzieningen die hierbij horen. Doordat Bad Nieuwschans dichtbij Duitsland ligt hebben zij wel veel last van dagjesmensen die boodschappen komen doen. Voornamelijk rond de uitvalswegen en straten die aansluiten bij de supermarkt. Over het algemeen is de belangenvereniging erg tevreden met het aanzicht van het dorp. Maar vindt wel dat het trottoir een opknapbeurt mag gebruiken.

Vervoer

Over het vervoer was niet zoveel op aan te merken. De bus en de trein rijden van hieruit naar de omliggende dorpen en steden

Huisvesting

In het gesprek kwam naar boven dat huisvesting wel een probleem is in het dorp. De hoop is gevestigd op de nieuwe woonvisie die nu gemaakt wordt. Hierin zouden meer verschillende woningen moeten komen in Bad Nieuwschans. Daarnaast moeten er meer mogelijkheden zijn tussen koop en huur. De huizen die er nu staan zijn over het algemeen netjes onderhouden. Er zijn hier altijd uitzondering een voorbeeld hiervan is aan de Lang-akkerschans.

Sociale participatie

De sociale cohesie in het dorp vindt de belangenvereniging erg belangrijk. Zij denken dat dit over het algemeen goed is. Er zijn in het dorp een paar buurtjes waar dit minder is. Hier wordt in de nacht vuurwerk afgestoken door bepaalde groepen. Dit zorgt ervoor dat de sociale cohesie op deze plekken wat minder is.

4.1.3.2 Enquête

De enquête in Bad Nieuwschans is ingevuld door 11 respondenten. Hiervan waren 2 mannen en 9 vrouwen. De leeftijdscategorie zit tussen de 18 en 71 jaar. De uitslagen van de enquête is te vinden in Bijlage 6.

Gebouwde omgeving

Over het algemeen zijn de respondenten tevreden met de gebouwde omgeving. Voorzieningen zijn er genoeg voor het dorp en deze zijn goed bereikbaar en te betreden. Een struikelblok in Bad Nieuwschans is het trottoir. Deze ligt er volgens de respondenten niet goed bij. In Bad Nieuwschans zijn er geen stoplichten. Dit wordt niet gezien als een gemis aangezien merendeel van de respondenten vindt dat men veilig kan oversteken in het dorp.

Vervoer

Uit de enquête kwam het vervoer van en in Bad Nieuwschans als boven gemiddeld goed naar voren. Dit komt mede door de bus- en treinverbinding die het dorp rijk is. Wat wel een punt van kritiek is van de respondenten is dat er de treinen en bussen die er zijn te weinig rijden naar de belangrijke voorzieningen of grote steden.

Huisvesting

Qua huisvesting is er in Bad Nieuwschans niet voor iedereen een passend woningaanbod. Dit zou volgens de respondenten verbeterd moeten worden. Er zijn daarin grote verschillen tussen de woningen die er staan. Huurwoningen in het dorp worden gezien als niet netjes onderhouden stukken grond. Wat nog meer op viel was de weinige bekendheid van instanties die kunnen helpen met het leeftijdsbestendig maken van de woningen. Een belangrijk feit is dat overgrote deel van de respondenten zich thuis voelt in Bad Nieuwschans

Sociale participatie

De sociale cohesie in het dorp is over het algemeen goed. Actie worden opgezet met scholen. Een voorbeeld hiervan is dat basisschoolleerlingen naar ouderen gaan om te helpen in de tuin of op de thee gaan. Zo probeert men vereenzaming onder de ouderen te voorkomen.

4.1.3.3 Observatie

Marvins observatie:

Gebouwde omgeving:

Bad Nieuweschans oogt als een zeer net dorp. Dit komt ook mede door het water wat tegenover het wellness resort te vinden is. Daarbij bezit het dorp ook over de benodigde voorzieningen en is de groenvoorziening goed te noemen.

Vervoer:

Bad Nieuweschans heeft een treinstation wat maakt dat er gemakkelijk naar grotere steden gereden kan worden. Daarbij zijn er ook genoeg parkeerplekken te vinden in het dorp.

Huisvesting:

Met een aantal uitzonderingen zijn de woningen netjes onderhouden. Daarbij zijn er verschillende culturen en leeftijdsgroepen te bekennen.

De woningen zijn gevarieerd en zijn vrijwel allemaal bewoond.

Sociale participatie:

Het dorp houdt meerdere activiteiten per jaar en daar komen ook een groot aantal mensen op af. Deze activiteiten worden doormiddel van verschillende kanalen verspreid en mensen zijn over het algemeen er van op de hoogte.

Mijn eigen observatie:

Gebouwde omgeving

In badnieuwschans was het voorzieningenniveau vanuit mijn oogpunt goed in orde. Het heeft nog een dorpskern met een supermarkt, een kroeg en een vistraan. De groenvoorziening viel mij erg op. Deze was uit mijn oogpunt keurig en goed geregeld. Het trottoir was wel wat scheef. Qua wegen stond er goed aangegeven hoe hard je mag, maar als automobilist is het erg verleidelijk om op sommige punten hard te rijden.

Vervoer

Vervoer is prima geregeld. Van wat ik kom zien heeft Bad Nieuweschans nog een treinstation en een busverbinding.

Huisvesting

De huizen zagen er goed onderhouden uit. Er waren een paar plekken waar het wat minder uit zag. Dit kwam omdat deze plekken leegstonden. Dit zag er voor nu niet zo verpauperd uit, maar wanneer dit langer leegstaat moet hier wel wat aan gebeuren.

Sociale participatie

Badnieuwschans heeft verschillende plekken waar men samen kan komen. Het dorpsplein waar men elkaar ziet is de grootste. Daarnaast zijn er allemaal verenigingen die er nog goed uitzien.

4.1.3.4 inventarisatie

	Wensen	Behoeften
Gebouwde omgeving	1. Verandering in het trottoir 2. Verandering in de infrastructuur tegen te hard rijden	1. Blijvende voorzieningen
Vervoer		1. Het blijven van het openbaar vervoer
Huisvesting		1. Nieuwe woningbouw 2. verschillende woning typen 3. leeftijdsbestendige woningen
Sociale participatie	1. Een blijvende sociale cohesie	

Tabel 4: Inwoners inventarisatie Bad Nieuwschans

4.1.4 Ganzedijk/Hongerigewolf

Ganzedijk/Hongerigewolf ligt dichtbij de Dollard. Het inwonersaantal staat in 2018 op 125 inwoners. Er is een forse daling geweest qua aantal inwoners van 13% in de afgelopen 5 jaar. De grootste leeftijdsgroep in Ganzedijk/Hongerigewolf zijn de 45 tot 65jarigen. Merendeel van de huizen is in eigendom van de bewoner (Allecijfers, 2018d).

4.1.4.1 Belangenvereniging

Op dinsdag 14-05-2019 heeft er een gesprek plaats gevonden met de belangenvereniging van Ganzedijk/Hongerigewolf. Hierbij was het volledige bestuur van de belangenvereniging aanwezig.

Gebouwde omgeving

Volgens de dorpsbelangenvereniging mag het onderhoud van het trottoir de nodige verbetering hebben. Veel tegels liggen scheef waardoor mensen struikelen. Rondom Ganzedijk/Hongerigewolf rijden mensen te hard op de rondwegen. De meeste wegen nodigen ook uit om te hard te rijden en er is geen controle van de overheid hierop. Qua voorzieningen hebben de dorpen vrijwel niks. Uit het gesprek was men wel zo reëel dat zij weten waar ze wonen. De weinige voorzieningen wordt dan ook niet gezien als een gemis. Echter wanneer je ouder bent is alles wel ver weg.

Vervoer

Er is geen openbaar vervoer vanaf Ganzedijk/Hongerigewolf. Men komt hier vaak voor de rust ook dit wordt niet als een gemis gezien.

Huisvesting

Qua huisvesting is men erg tevreden. De woningen zijn goed onderhouden. Wel is er een probleem als men hier ouder wordt. Alle woningen hebben verdiepingen waardoor men altijd met de trap omhoog moet. Gelijkvloerse woningen zijn hier wel een wens, aangezien men zich hier erg thuis voelt en er graag willen blijven.

Sociale participatie

Doordat de dorpen zo klein zijn, zijn burgerinitiatieven een noodzaak om het in Ganzedijk/Hongerigewolf leefbaar te houden. Dit komt doordat anders alle voorzieningen verdwijnen. Vereenzaming wordt hier niet als een heel groot probleem gezien. Dit komt doordat men hierheen komt voor de rust. Wanneer men wel aanspraak wil zijn er verschillende activiteiten, zoals samen koken, waar men zich bij kan aansluiten. Ook al zijn de dorpen nog zo klein, ieder jaar heeft men hier wel een groot evenement. Dit evenement is goed bereikbaar voor iedereen. De sociale cohesie is hier erg hoog.

4.1.4.2 Enquête

De enquête in Ganzedijk/Hongerigewolf is ingevuld door 13 respondenten. Hiervan waren 6 mannen en 7 vrouwen. De leeftijdscategorie zit tussen de 27 en 71 jaar. De uitslagen van de enquête is te vinden in Bijlage 9.

Gebouwde omgeving

Over het algemeen zijn de respondenten tevreden met de gebouwde omgeving. Wat wel wordt aangegeven is dat veehouders rekening moeten houden met de windrichting wanneer er wordt gemest. Waar dit domein wel erg slecht op scoorde is het trottoir. Men ziet het ook als storend dat er weinig openbare toiletten zijn.

Vervoer

Er is geen vervoer dit wordt wel als een gemis gezien door de respondenten, aangezien dit domein erg laag scoort.

Huisvesting

Voor huisvesting is het woningaanbod in de dorpen erg onbekend.

Het aanpassen van de woning is vaak lastig omdat het duur is en de respondenten onbekend zijn met de instanties die die mogelijk maken. Het onderhoud van de huurwoningen zien er slecht uit volgens de score.

Sociale participatie

Sociale participatie is in het dorp erg goed. Evenementen worden wel als duur gezien. Als opmerking bij dit domein kwam naar voren dat mensen meer betrokken moeten worden.

4.1.4.3 Observatie

Marvins observatie:

Gebouwde omgeving:

Zowel Ganzedijk als Hongerige wolf heeft een rommelige indruk. Mede door de groenvoorziening en de slechte trottoirs. Het dorp weinig voorzieningen, maar wel een bakkerij.

Vervoer:

Wanneer inwoners ergens heen willen zullen zij een auto moeten hebben. Er rijdt geen openbaar vervoer door Ganzedijk/Hongerige wolf.

Huisvesting:

Er zijn een aantal plekken waarop het onderhoud van voornamelijk boerderijen matig te noemen zijn. Daarentegen zijn vrijwel alle woningen bewoond.

Sociale participatie:

Ganzedijk/Hongerige wolf heeft ieder jaar een groot evenement waar mensen vanuit verschillende hoeken van het land en wereld naar toe komen. Daarbij hebben zij een dorphuis voor de sociale cohesie.

Mijn eigen observatie:

Gebouwde omgeving

Erg opvallend was bij binnenkomst van het dorp dat er een bord hangt met: verboden voor vrachtwagen. Wanneer verder in het dorp wordt gereden valt er zeer op hoe slecht het groen onderhoud is tussen de tegels van het trottoir. Het trottoir zelf ligt er ook niet goed bij.

Vervoer

In Ganzedijk/Hongerige wolf is geen vervoer openbaarvervoer.

Huisvesting

Over het algemeen waren de huizen goed onderhouden met weinig leegstand. De huizen die niet onderhouden waren, zijn dan gelijk ook erg afvallig.

Sociale participatie

Ganzedijk/Hongerigewolf zijn samen bezig om de cohesie te vergroten. Dit proberen zij door een nieuwdorps huis te bouwen. De plek waar deze moet komen is ook bezocht en leek mij een logische keuze die goed bereikbaar was voor beide dorpen. Wat nog meer op viel was het verkeersbord met Whats-app preventie voor het gevoel van veiligheid te vergroten.

4.1.4.4 Inventarisatie

	Wensen	Behoeften
Gebouwde omgeving	1. Verandering in het trottoir 2. Verandering in het te hard rijdende verkeer 3. Blijvende dorpshuis	
Vervoer	1. een mogelijkheid tot openbaarvervoer	
Huisvesting	1. Kennis van de instanties die woningen kunnen veranderen	1. Leef tijdsbestendige woningen
Sociale participatie		1. Behouden van de burgerinitiatieven

Tabel 5: Inwoners inventarisatie Ganzedijk/Hongerigewolf

4.2 Visies

Per dorpsvisie is er gekeken naar de 4 domeinen van age-friendly environments. Dit resulteert op het antwoord voor de tweede deelvraag: *Welke onderdelen van age-friendly environments zijn opgenomen in de huidige en de dorpsvisies?*

4.2.1 Dorpsvisies

De dorpsvisies zijn geschreven door de dorpsbelangenverenigingen voor de gemeente Oldambt. In de visie staat waar de gemeente en de belangenvereniging samen aan kunnen werken in een bepaalde periode. De dorpsvisies worden per dorp bekeken aan de hand van de vier domeinen van age-friendly environments.

4.2.1.1 Oostwold

De dorpsvisie is opgesteld aan de hand van een enquête, dit in combinatie met bijeenkomsten van verschillende bewonersplatforms en verenigingen. De informatie die in dit hoofdstuk wordt gebruikt komt allemaal uit de dorpsvisie van Oostwold (2018).

Gebouwde omgeving

In Oostwold wordt er op de hoofdwegen, Huningaweg, Goldhoorn, Hoofdstraat, Klinkerstraat en Kromme Elleboog te hard gereden. De huidige infrastructuur van het dorp nodigt op deze stukken uit om hard te rijden. Hierdoor ontstaan er gevaarlijke verkeerssituaties. Niet alleen het te hardrijden is een probleem voor de verkeerssituaties. Ook de onoverzichtelijke wegen van rechts en de onbekendheid van de toeristen met de fietsboulevard is een groot probleem. De onduidelijke markering van de fietsboulevard en het vrachtverkeer dat door het dorp rijdt helpen hierbij niet mee voor de veiligheid. In Oostwold is er een 30 kilometerzone, maar deze is niet afdoende om de hierboven genoemde gevaarlijke verkeerssituatie te voorkomen mede door de inrichting van het dorp.

Vervoer

Geen informatie beschikbaar.

Huisvesting

Oostwold krijgt in de toekomst te maken met vergrijzing van het dorp. De oorzaak hiervan ligt in het lage aantal bewoners in de leeftijdscategorie van 15-25 jaar en het hoge aandeel bewoners van 45-65 jaar. De jeugd die er woont wil hier graag blijven wonen door het sociale netwerk wat zij in Oostwold hebben opgebouwd. Daarnaast geniet de oudere generatie van de rust, ruimte en natuur die Oostwold te bieden heeft waardoor zij hier ook willen blijven wonen. Dit heeft invloed op hoe er naar vastgoed wordt gekeken. De ouderen missen in Oostwold seniorenwoningen dit is mede een reden waarom men verhuist naar omliggende dorpen zoals Beerta en Midwolda. Het overgrote deel van de bebouwing in Oostwold heeft de functie van wonen. In deze woningvoorraad ligt het accent voornamelijk op de particuliere sector. De laatste tien jaren ligt de woningbouw in Oostwold stil. Hierdoor is er weinig doorstroom op de markt in Oostwold. Jongeren krijgen hierdoor niet snel de kans om een woning te vinden. In de totale woningvoorraad ligt 20% van deze woningen in het huursegment. Deze huurwoningen zijn niet geheel optimaal in de staat waarin zij zich nu bevinden waardoor deze minder snel verhuurd worden.

Sociale participatie

Een belangrijke factor voor het dorp is het samengaan van verenigingen. Dit probeert men door de saamhorigheid te vergroten tussen de verenigingen. Dit door het voortbestaan van het verenigingsleven. Daarnaast moet er ook meer verbinding worden gezocht tussen Oostwold en Midwolda. Hierdoor krijgt men een sterke positie bij het gemeentelijke beleid. Voor de inwoners wil

Oostwold een We-platform oprichten. Hier kunnen bewoners aankloppen voor problemen. Voor de inwoners moet er ook één gezamenlijk dorpsfeest komen met een overkoepelend bestuur. Dit voor de saamhorigheid in het dorp terug te brengen. Hierin moet horeca, jeugdsoos en verenigingen participeren om dit voor elkaar te krijgen.

4.2.1.2 Inventarisatie

	Wensen	Behoeften
Gebouwde omgeving	1. Verandering in het te hard rijden 2. Verandering in de onoverzichtelijke wegen 3. verandering in de onbekendheid van toeristen 4. handhaving van de 30 km zone	
Vervoer	-	-
Huisvesting		1. Seniorenwoningen 2. Meer woningen
Sociale participatie	1. De saamhorigheid behouden	1. Verbindingen met Midwolda

Tabel 6: Visie inventarisatie Oostwold

4.2.2.1 Drieborg

De dorpsvisie is opgesteld aan de hand van een enquête. Hieruit zijn een drietal samenkomsten geweest om over de onderwerpen te discussiëren. Dit was voor de belangenvereniging voldoende input om de dorpsvisie te schrijven. De informatie die in dit hoofdstuk wordt gebruikt komt allemaal uit de dorpsvisie van Drieborg (Z.J.).

Gebouwde omgeving

In Drieborg is het huidige voorzieningsniveau goed, echter moeten deze voorzieningen wel blijven bestaan voor de leefbaarheid in het dorp. Door en langs het dorp is er een fietsroute, die langs een aantal kunstwerken die zijn ontworpen door J. Sandee gaat. Langs de fietsroute staan een aantal bankjes waar gepicknickt mag worden. Bij deze plekken staan informatie borden over het dorp met daarop een wegwijskaart.

Vervoer

In Drieborg is er geen busverbinding. Dit wordt niet als hinder ervaren. Een auto is noodzakelijk om hier te hebben. Wanneer bewoners geen auto hebben moet men zelf contact opnemen met een vervoersbedrijf.

Huisvesting

In Drieborg maakt men zich grote zorgen om het tekort aan seniorenwoningen. Door dit tekort zijn veel ouderen genoodzaakt weg te trekken uit het dorp. De seniorenwoningen die er nog staan voldoen niet allemaal meer, of niet meer voor langere periode, om te verhuren. Verwacht wordt dat renovatie een te hoog kostenplaatje heeft voor woningbouwvereniging Acantus. Wat wel een optie uit de dorpsvisie is, is slopen en nieuwbouw bouwen. Wanneer dit wordt gedaan moet er ingezet worden op levensloopbestendige woningen. Dit zou passend en noodzakelijk zijn. Leegstand is geen optie want leegstand is achteruitgang. Om de uitstraling van het dorp goed te houden is het van belang dat Acantus, de verhuurder van de huurwoningen, toeziet op de huurders. Het netjes houden van de voortuinen heeft hoge prioriteit in het dorp. Een doorn in het oog is de verkoop van lege kavels. Er waren meerdere gegadigden maar de gemeente is hier niet goed mee omgegaan waardoor deze mogelijke kopers zijn afgehaakt. Daarnaast is het van belang dat er op het behoud en, of herbestemmen van monumentaal erfgoed en grote boerderijen moet worden toegezien. Dit is het aangezicht van het dorp en dus van belang dat dit netjes blijft.

Sociale participatie

In Drieborg staat het verenigingsleven goed bekend. De verenigingen hebben niet alleen leden uit haar dorp maar ook van buitenaf. Deze koestert men daarom ook zeer. De overname van het buurthuis is voor de bewoners een pak van hun hart. Het buurthuis is het spil in het dorp waar vele activiteiten voor jong en oud worden georganiseerd. Niet alleen het buurthuis is van belang om de verenigingen te laten bloeien, ook verschillende panden van de verschillende verenigingen moeten in stand blijven. Hierin zijn eventuele burgerinitiatieven erg gewenst.

4.2.2.2 Inventarisatie

	Wensen	Behoeften
Gebouwde omgeving	1. Huidige voorzieningen houden	1. Buurthuis behouden
Vervoer	-	-
Huisvesting	1. Verandering in het leegstandsniveau 2. Toezien op huurders 3. Lege kavels verkopen	1. levensbestendige woningen
Sociale participatie		1. Burgerinitiatieven

Tabel 7: Visie inventarisatie Drieborg

4.2.3.1 *Bad-Nieuwschans*

De dorpsvisie is opgesteld aan de hand van een enquête. De informatie die hieruit is opgemaakt was afdoende voor de dorpsvisie van Bad Nieuwschans (2018).

Gebouwde omgeving

Bad Nieuwschans heeft relatief veel voorzieningen in haar dorp. Zo zijn er nog veel sport en activiteitenclubs. Merendeel van deze activiteiten vinden plaats in Den Akkerschans. Naast de activiteitenclubs zijn er nog verschillende galerieën en een vestingmuseum. Voor de kinderen is er een kinderboerderij. Deze voorzieningen moeten blijven om het dorp aantrekkelijk te houden. In tegenstelling tot de voorzieningen zijn er wel verschillende aandachtspunten te vinden in de dorpsvisie wat betreft de wegen en het verkeer. Bad Nieuwschans heeft verschillende invalswegen die uiteraard het drukst zijn door toerisme vanuit Duitsland. Niet alleen de invalswegen zijn een doorn in het oog. Er wordt namelijk veel te hard gereden in de bebouwde kom. Dit gebied had ingericht moeten worden volgens de richtlijnen “Duurzaam Veilig” en dat is de huidige situatie niet. Vooral op de Oudezijl wordt veel te hard gereden. 90% van de verkeersbeweging ligt boven de 50 kilometer per uur terwijl de maximumsnelheid 30 kilometer per uur is. Naast het te hard rijden is dit niet het grootste gevaar in het dorp. Dit ligt meer op sluiptverkeer. Het sluiptverkeer gaat via de W. Mettingstraat richting supermarkt COOP. Deze weg is aantrekkelijker dan de Europaweg. Wanneer er via de W. Mettingstraat wordt gereden kruist men verschillende wegen waar kinderen zich bewegen. Dit komt door de school en/of sportvelden die de kinderen bezoeken.

Vervoer

Bad Nieuwschans heeft nog een treinstation. Deze is voor het dorp belangrijk om vanuit Bad Nieuwschans met het openbaar vervoer weg te komen. Deze tijden moeten wel gecontroleerd worden bij Ariva zodat de trein op tijd rijdt.

Huisvesting

Voor het dorp is de verbetering van het onderhoud aan de woningen en overig onroerend goed van belang om verpaupering tegen te gaan. Een hoge prioriteit zijn de garageboxen gelegen aan de Europaweg 1 en de Watermann Graansilo. Het woningaanbod zelf schiet erg tekort. Dit komt doordat huizen snel verkocht raken doordat het dorp in trek is bij mensen buiten de stad. De leeftijd van deze mensen zijn veelal hoog.

Vooral voor jongeren, is het koopaanbod voor een starterswoning zo krap dat de jongeren al snel wegtrekken in de omliggende dorpen. Daarnaast zijn sociale huurwoningen ook schaars. Wanneer deze woningen op de markt komen worden deze veelal verhuurt aan huurders van buiten Bad Nieuwschans.

Naast de jongeren hebben ouderen ook weinig aanbod. Veel van de ouderen wonen in een koopwoning. Het nadeel hiervan is dat het onderhoud van het erf en de tuin al snel als zwaar wordt omschreven. Een bijkomstigheid is dat de indeling van het huis niet levensloopbestendig is. Hierbij is de wens naar levensloopbestendige nieuwbouwwoningen ook een pré.

Sociale participatie

De verschillende sport- en activiteitenverenigingen worden voornamelijk gedraaid door vrijwilligers. Deze worden steeds moeilijker te vinden. In het zuid-westen van het dorp bevinden zich bosgebieden. Deze gebieden worden beheerd door Staatsbosbeheer en vrijwilligers uit het dorp.

4.2.3.2 inventarisatie

	Wensen	Behoeften
Gebouwde omgeving	1. Handhaving snelheid 2. Tegen gaan sluipverkeer	1. Blijvende voorzieningen.
Vervoer		1. Behouden van openbaarvervoer
Huisvesting	1. verbetering van de panden	1. Leef tijdsbestendige woningen 2. Woningaanbod omhoog
Sociale participatie	1. Vrijwilligers omhoog	

Tabel 8: Visie inventarisatie Bad Nieuwschans

4.2.4.1 Ganzedijk/Hongerigewolf

De dorpsvisie is opgesteld aan de hand van twee bewonersavonden. Hierin werden de kansen en bedreigingen voor Ganzedijk/Hongerigewolf besproken. Dit was de basis van de dorpsvisie. De informatie die verwerkt is komt uit de dorpsvisie van Ganzedijk/Hongerigewolf (2018).

Gebouwde omgeving

Een groot probleem in het dorp zijn het langsrazend verkeer van vrachtwagen. Dit is verminderd omdat vrachtverkeer de dorpen nu moeten mijden. Dit zorgt voor meer rust. Het blijft wel een punt van zorgen. Alleen verkeerborden plaatsen lijkt niet voldoende te zijn. Bewoners worden daarom gevraagd om de bedrijven die langsrijden te noteren en die aan te geven aan dorpsbelangen. Deze gaat in gesprek met de bedrijven. Blijkt dit niet te werken wil men verdere stappen ondernemen met politie en gemeenten om de weg te veranderen.

Er zijn weinig voorzieningen in de dorpen, echter wil men de voorzieningen wel uitbreiden. Er zijn plannen om een nieuw buurthuis te bouwen bij de speeltuin in Ganzedijk. Dit buurthuis moet de sociale samenhang tussen de inwoners verhogen. Voor dit project wordt gekeken of vrijwilligers bereid zijn om te helpen. Op dit moment is de ontmoetingsplek in de dorpen de bakkerij, deze moet blijven.

Vervoer

Is hier niet van toepassing.

Huisvesting

Qua huisvesting is men zeer tevreden. De meeste woningen zien er verzorgd uit en dat niveau wil men ook houden. Uiteraard zijn niet alle woningen in eigen beheer. Woningcorporatie Acantus heeft enkele huurwoningen te huur in de dorpen. Daarnaast heeft de gemeente Oldambt woningen in particulier eigendom. Dit zorgt voor overleg om dit niveau na te blijven streven. Om het dorpsgezicht niet verpauperd te laten worden.

Sociale participatie

In Ganzedijk/Hongerigewolf wil men het ons kent ons gevoel creëren. Dit zodat men weet bij wie men kan aankloppen bij problemen. Dit probeert men te bereiken door een whats-app groep op te starten. Dit ook voor een gevoel van veiligheid te creëren in de dorpen. Ook is er ieder jaar een festival die men wil behouden. Dit wordt ook wel beschreven als het hoogtepunt van het jaar.

4.2.4.2 inventarisatie

	Wensen	Behoeften
Gebouwde omgeving	1. Handhaving snelheid 2. Handhaving onbestemd verkeer 3. Vernieuwing buurthuis	
Vervoer	-	-
Huisvesting	1. Onderhoud niveau behouden	
Sociale participatie	1. Samenhang behouden 2. Ons kent ons gevoel creëren	

Tabel 9: Visie inventarisatie Ganzedijk/Hongerigewolf

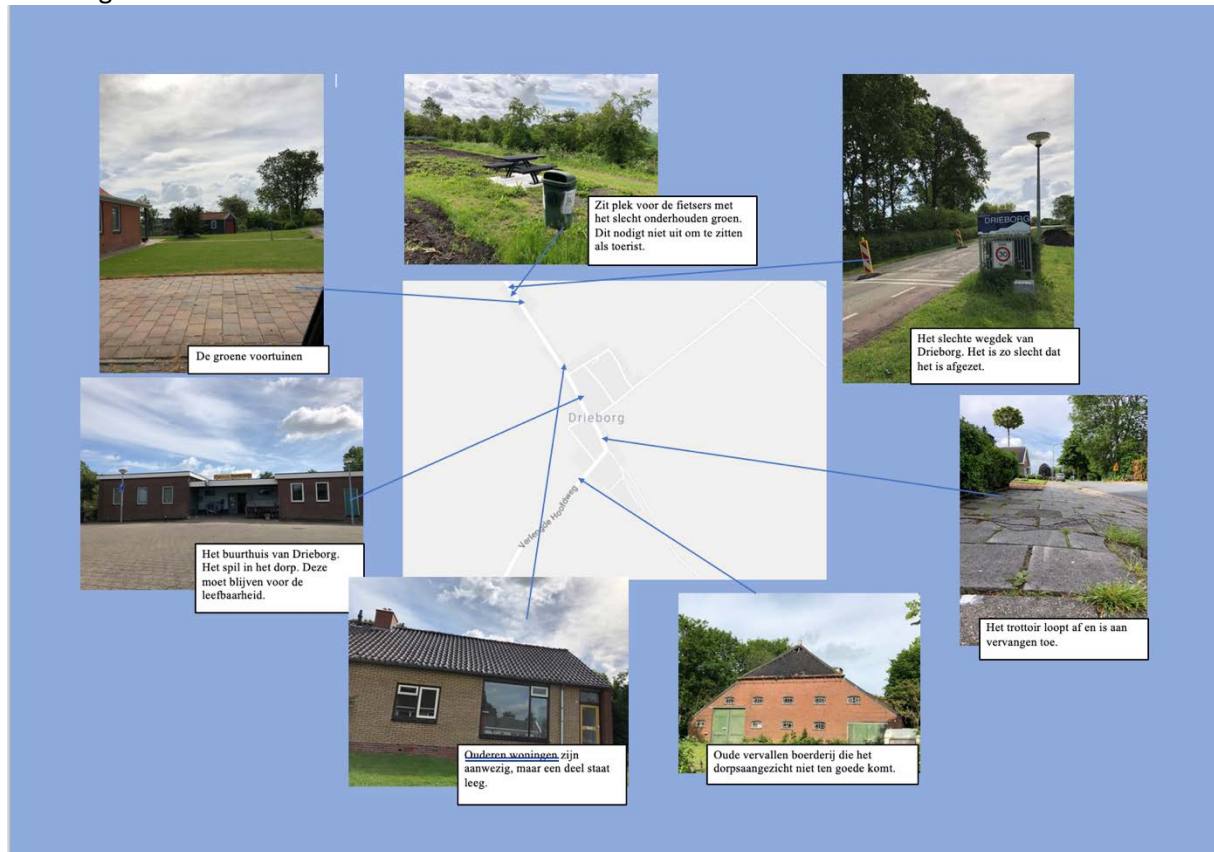
4.3 Knelpunten

De eerste en tweede deelvraag gaven de knelpunten van het dorp aan. De knelpunten die het meest naar voren kwamen, zijn in de kaarten van de dorpen overzichtelijk weergegeven.

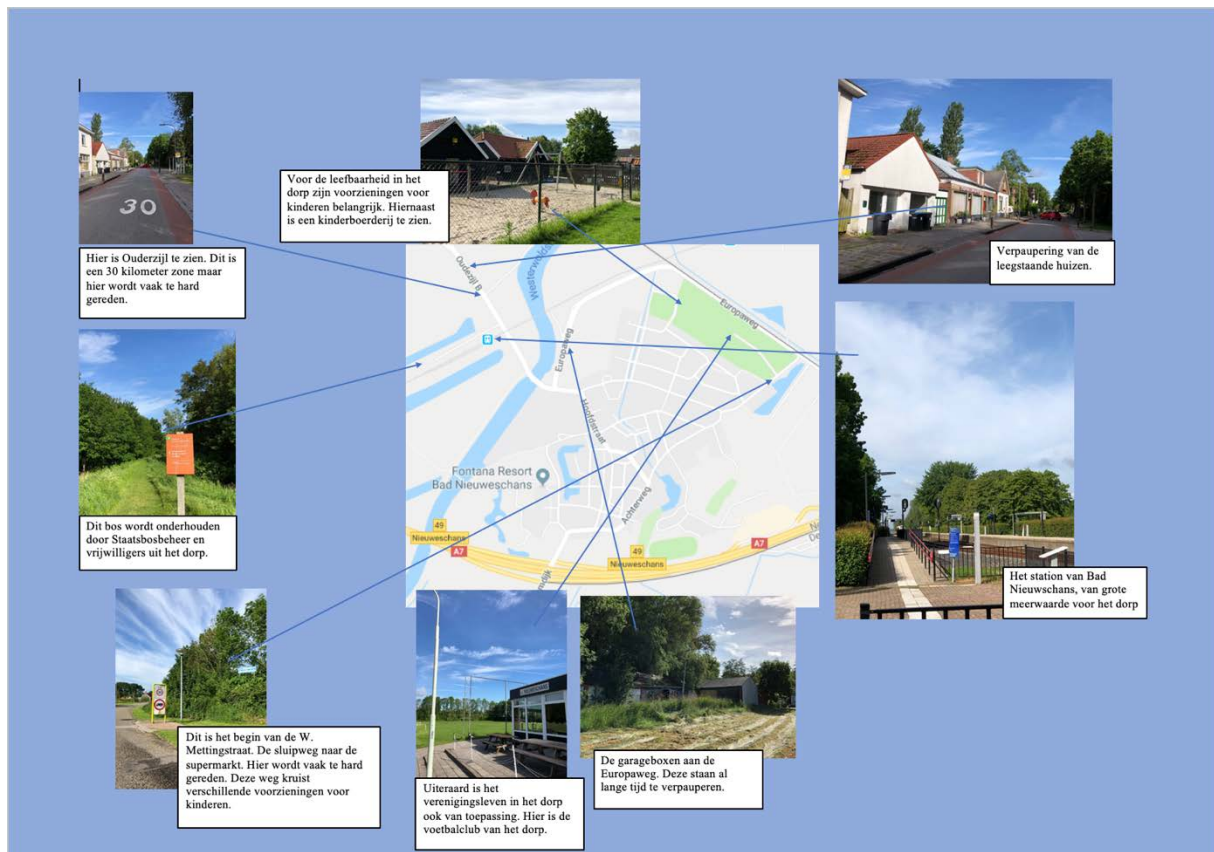
Oostwold

Drieborg

Bad Nieuwschans

Ganzedijk/Hongerigewolf

4.4 Burgerparticipatie

Aan het einde van dit hoofdstuk kan er antwoord worden gegeven op de deelvraag: *Op welke manieren kunnen de burgers aangemoedigd worden om te participeren in het verbeteren van age-friendly environments in de gemeente Oldambt?*

Burgerparticipatie is een complex begrip dat moeilijk te stimuleren is. In het gesprek met Erszi de Haan (16 mei 2019) kwam al snel naar voren dat er verschillende varianten zijn. Dus is het van belang dit begrip op te delen in verschillende varianten, aangezien de nieuwsbrief lezen een heel andere participatie is dan een speeltuin onderhouden. Movisie stelt dat er drie varianten van participeren zijn, namelijk: *Meedenken en meebeslissen, Participatie in de uitvoering en burgerinitiatieven*. Deze varianten zijn plausibel en getoetst aan meerdere casussen (Veltman, 2018). Wanneer duidelijk is met welke varianten er te maken is kan er gekeken worden wat de aandachtspunten zijn in het proces van burgerparticipatie.

De stap van burgers te laten participeren ligt nu voornamelijk bij de gemeente. Voor de gemeente zijn er op verschillende punten winst te behalen om burgerparticipatie te laten slagen. Uit het onderzoek van Movisie door Bool et al. (2017) zijn door onderzoek in 35 verschillende proeftuinen, verschillende leerpunten naar voren gekomen geschreven voor de gemeente om burgerparticipatie in alle vormen te creëren (Bool et al., 2017).

Begin op tijd en begin bij het begin

Voor dat burgerparticipatie van de grond kan komen is een goede voorbereiding nodig. Hierdoor kan men voortvarend aan de slag. Zo moet men verkennen welke vragen er in de wijk/dorp zijn. Daarnaast is het van belang om te kijken wie er enthousiast is om mee te werken. Voor de vraag die uit de wijk/dorp komt is het belangrijk te kijken welk netwerk hier is aangesloten. Denk hierbij aan belangenverenigingen of sportverenigingen (Bool et al., 2017).

Bedenk welke (groepen) inwoners je wil betrekken en neem de tijd

Burgerparticipatie kost tijd en inspanning. Dit komt doordat inwoners vaak moeilijk te enthousiasmeren zijn. De inwoners die mee willen werken zijn al vaak betrokken met het dorp waardoor deze veelal bekend zijn. Hierbij moet er van te voren bedacht zijn welke inbreng nodig is en van wie. Hierop moeten de plannen worden aangepast (Bool et al., 2017).

Sluit aan bij bestaande netwerken

Om snel te werk te gaan is het handig om netwerken, zoals belangenverenigingen of vrijwilligersorganisaties of initiatieven zoals een buurt app, erbij te betrekken. Vaak werkt één op één benadering het beste. Om mensen te bereiken kunnen deze netwerken benaderd worden om een sneeuwbal te vormen. Dit is een methode dat de mensen die ervan weten steeds andere mensen benaderen (Bool et al., 2017).

Sluit aan bij wat er speelt bij de inwoner/de wijk

Inwoners moeten er zelf een gevoel bij participatie hebben. Wanneer dit niet aansluit op wat er speelt in de buurt komen burgers niet in actie. Er moet bij de problemen daadwerkelijk een urgentie zijn om burgers erover mee te laten denken praten en te helpen. Hierbij is het belangrijk om te kijken wat er in het dorp speelt en in gesprek te gaan met de bewoners zodat de wensen en knelpunten boven water komen waarop een traject kan worden in gezet (Bool et al., 2017). Dit is één van de belangrijkste punten. Erszi stelt ook dat zonder urgent thema men niet in actie komt.

Denk in het begin al na over borging

Hierbij word borging en betrokkenheid van de inwoners in de gaten gehouden. Na afloop van het

proces moet de vooruitgang en betrokkenheid in kaart worden gebracht. Op dit punt moet duidelijke zijn of de gemeente de initiatieven gaat implementeren of dat dit wordt gedaan door de inwoners zelf. Het speelveld blijft wel dat er gekeken moet worden hoe erg de bewoners ondersteuning nodig hebben vanuit de gemeente.

Nadenken over een tegenprestatie

Bij een tegenprestatie wordt al snel gedacht aan een financiële vergoeding. Dit hoeft dat echter niet te zijn. Hierbij kan een steuntje in de rug al genoeg zijn. Het overnemen van bepaalde werkzaamheden of een ondersteuning van een deskundige aan te dragen bij het realiseren van de eigen wensen (Bool et al., 2017).

Realiseer draagvlak en gedeeld eigenaarschap

Erszi stelt dat voor burgerinitiatieven het belangrijk is dat men vrijheid heeft en eigenaarschap. Dit betekent dat het nodig is om inwoners tijdig te betrekken en mee te nemen in een proces. Hierbij moeten inwoners zeggenschap hebben in de doelen en plan van aanpak. Hierdoor voelt men zich betrokken en geeft het een gevoel van verantwoordelijkheid. Te veel verantwoordelijkheid aan de inwoners is ook niet goed maar het duidelijk moet zijn dat het om een gezamenlijk project gaat (Bool et al., 2017).

Wees duidelijk over verwachtingen en expliciteer rollen

Voor de gemeente is het belangrijk om kaders en grenzen aan te geven hierdoor krijgen de inwoners een realistisch beeld van het proces en de veranderingen. Hierbij moet ook aangegeven worden wat er verwacht wordt van de participanten qua inzet, verantwoordelijkheid en tijd. Openheid is hierin erg belangrijk (Bool et al., 2017).

Communiceer regelmatig en transparant

Vaak is de communicatie in het begin erg goed, maar naarmate het project vordert verminderd dit langzaam. Deelnemende inwoners moeten goed geïnformeerd worden en op de hoogte worden gehouden. Tijdens het proces moeten de stappen en vorderingen goed worden overgebracht, dit zorgt voor wederzijds vertrouwen. Hierbij is een afstemming van de communicatie aan het begin van een project goed (Bool et al., 2017). Hier liep Erszi de Haan ook tegenaan in haar onderzoek. De projecten die het niet haalde was meestal door de communicatie tussen de spelers.

Besteed aandacht aan de werkwijze van de professional

Wanneer er een samenwerking is tussen bewoners en een professional is het van belang om de houding van de professional in de gaten te houden. De professional moet een ondersteuning zijn voor de bewoners en niet het project zelf naar zich toe trekken.

Zorg voor bestuurlijk draagvlak

Het beleid moet afgestemd zijn met wethouders en burgemeester. Hierdoor kan het project niet op het laatst van de baan worden geveegd. Deze lijnen moeten kort zijn. en wethouders en burgemeester moeten erbij betrokken zijn, door ze uit te nodigen bij besprekingen. Zo voelt de burger zich ook gehoord en serieus genomen (Bool et al., 2017).

De punten die Bool et al. Stelt komen overeen met wat Erszi de Haan(2019) stelt. In haar onderzoek Geeft zij 5 aanbevelingen die moeten bijdragen voor het beter faciliteren van burgerinitiatieven.

- Ontwikkelen van begrip voor de verschillende functies van burgerinitiatieven;
- Een vangnet vormen wanneer er geen of weinig initiatieven ontstaan;
- Communicatie over beperkingen en grenzen;
- Beperken van sociale schade;
- Oog voor verschillende schaalniveaus.

5 Conclusies en aanbevelingen

In dit hoofdstuk wordt de conclusie getrokken van de hoofdvraag. Deze conclusie is opgedeeld in de vier deelvragen die ieder op zich hierin worden behandeld. Vanuit de conclusie worden er aanbevelingen gedaan naar de gemeente Oldambt.

5.1 conclusie

Voor dit onderzoek was de hoofdvraag, *“Hoe kan de gemeente Oldambt in een traject van burgerparticipatie, uitgangspunten van age-friendly environments laten aansluiten op de wensen en behoeften van haar burgers?”* Deze hoofdvraag bevat twee onderwerpen namelijk, age-friendly environments en burgerparticipatie. Uit deze hoofdvraag zijn er vier deelvragen opgesteld:

- Wat zijn de wensen en Behoeften vanuit de dorpen in de gemeente Oldambt als het gaat om age-friendly environments?
- Welke onderdelen van age-friendly environments zijn opgenomen in de huidige de dorpsvisie?
- Wat ontbreekt er op het gebied van age-friendly environments in de gemeente Oldambt?
- Op welke manieren kunnen de burgers aangemoedigd worden om te participeren in het verbeteren van age-friendly environments in de gemeente Oldambt?

De conclusie is getrokken aan de hand van de vier onderzoeksdorpen (Oostwold, Drieborg, Bad Nieuwschans en Ganzedijk/Hongerigewolf) aan de hand van de twee onderwerpen.

Age-friendly environments

De conclusie wordt per domein weergegeven. Algeheel kan gezegd worden dat men tevreden is in de gemeente Oldambt.

Gebouwde omgeving

Uit de resultaten blijkt dat snelheidsovertredingen een probleem is in het onderzoeksgebied. Dit zorgt ervoor dat de inwoners een gevoel van onveiligheid hebben. Als reden van de snelheidsovertredingen kan gesteld worden dat dit voornamelijk komt door de huidige infrastructuur. De meeste wegen waar nu te hard op gereden wordt zijn lange rechte wegen. Naast de wegen wordt ook opgemerkt dat het trottoir aan de slechte kant is. Op meerdere plekken liggen de tegels los op het trottoir. Dit is lastig voor mensen met een beperkingen. Wat ook opvalt is de algehele groenvoorziening. Uit de resultaten kwam veel naar boven dat dit als storend werd ervaren. Niet alleen de slecht onderhouden groenvoorziening zorgt voor een mindere uitstraling in het gebied. De leegstaande en verpaupering panden zorgen voor een minder aangezicht van het gebied. Deze verpaupering treedt veel op bij oude boerderijen aan de randen van de dorpen en leegstaande woningen in bewoond gebied die niet worden herbestemd. Het voorzieningsniveau in het onderzochte gebied is niet hoog maar men is zeer tevreden hierover. Het zou ook als minder leefbaar worden ervaren wanneer deze voorzieningen (dan wel op gepaste afstand) zouden verdwijnen.

Vervoer

In het onderzoeksgebied was men over het algemeen tevreden over het openbaarvervoer. Dit streekvervoer moet echter wel in deze omgeving blijven. Veelal wordt het vervoer gebruikt door personen die minder mobiel zijn.

Huisvesting

Huisvesting wordt als een algemeen probleem gezien. In de verschillende dorpen zijn er weinig woningen nieuw gebouwd. Dit zorgt ervoor dat de woningen die er zijn gedateerd of verpauperd zijn. De vraag naar nieuwe woningen is daarom groot. Naast het aanbod zijn er te weinig verschillende typen woningen voor de inwoners. Hierbij is te denken aan het verschil koop en huur, starters en woningbezitter of levensbestendige woningen. Doordat er zo weinig verschillend aanbod is trekken de inwoners naar andere dorpen. Dit tot gevolg dat het voorzieningsniveau lager wordt, waardoor het minder aantrekkelijk is om er te wonen. Hierdoor krijgen de dorpen een visuele cirkel naar beneden.

Sociale participatie

Men wil de betrokkenheid in het dorp behouden. Dit zorgt er ook voor dat de verenigingen kunnen blijven bestaan. Over het algemeen hebben de meeste verenigingen in de dorpen genoeg vrijwilligers. Echter is dit niet een gegeven dat dit zo blijft. De sociale cohesie in het dorp wordt over het algemeen als goed ervaren. De ons kent ons cultuur lijkt in elk dorp te heersen. Door de verminderingen van de voorzieningen trekken de dorpen die dicht bij elkaar liggen naar elkaar toe. Dit zorgt voor een nieuwe kijk naar de dorpen, niet meer als één maar als gebied.

Burgerparticipatie

De stap naar participatie ligt voor nu nog bij de gemeente. Dit met het doel om de burgers bewust te maken hoe burgerparticipatie werkt. Voor het stimuleren van burgerparticipatie zijn er uit de resultaten een paar aandachtspunten naar voren gekomen. Hier kan de gemeente Oldambt zich in verbeteren. Dit in combinatie met de signalen die de dorpen hebben aangegeven.

- Sluit aan bij wat er speelt

In verschillende gesprekken is naar voren gekomen dat de gemeente niet precies weet wat er in de omgeving speelt. Dit kan lijden tot een actie uit de gemeente waar de burger zich niet in thuis voelt. Dit zorgt er dan voor dat de burger niet in actie komt, waardoor de participatie niet werkt.

- Zorg voor draagvlak

Op dit moment voelen veel burgers zich niet serieus genomen door de gemeente. Door te zorgen dat er zowel draagvlak vanuit de inwoners als draagvlak van bestuurders is, zorgt ervoor dat de inwoners zich weer gehoord en serieus genomen voelen.

- Communiceer transparant

Veelal werd er door de inwoners gesproken dat de communicatie bij de gemeente slecht is. Voornamelijk de juiste persoon bereiken wordt als lastig ervaren. Daarnaast wordt het tijdig reageren ook vaak genoemd. Dit verslechtert een samenwerking tussen de burgers en de gemeente.

5.2 Aanbevelingen

Age-friendly environments is een breed begrip. Tijdens dit onderzoek is er gefocust op de vier onderdelen, gebouwde omgeving, vervoer, huisvesting en sociale participatie. Naast deze onderdelen zijn er nog vier onderdelen van het WHO-model namelijk: social inclusion and non-discrimination, civic engagement and employment, communication and information en community and health service. Voor deze onderdelen is het goed dat de gemeente Oldambt een nieuw onderzoek doet om een volledig beeld te krijgen hoe het staat met de age friendliness in het gebied. Tijdens dit onderzoek zijn er te weinig respondenten geweest voor de enquête. Daardoor geven de uitslagen geen goede weerspiegeling van de totale bevolking van de dorpen Oostwold, Bad Nieuwschans, Ganzedijk/Hongerigewolf en Drieborg. Hierbij zou de gemeente een andere onderzoeksmethode moeten toepassen. Hierin zou meer tijd moeten worden geïnvesteerd. Wat er tijdens het onderzoek opviel was wanneer er met mensen één op één wordt gesproken er veel meer informatie vrijkomt. Dit zou de gemeente Oldambt ook kunnen uitzetten willen zij echt de problemen in het dorp verbeteren door de inwoners te laten participeren.

Niet alleen de problemen die de bevolking ondervinden in het dorp moet onderzocht worden ook het imago wat de gemeente Oldambt is sterk aan te raden voor een onderzoek. Uit verschillende gesprekken kwam naar voren dat de burger en/of dorpsbelangen weinig vertrouwen heeft in de lokale politiek. Wanneer de inwoners weinig vertrouwen in de lokale overheid hebben, wordt het lastig om ze te tot actie over te laten gaan wat de gemeente wel wil.

Verder is het belangrijk om te onderzoeken wat voor een strategie er kan worden uitgezet met de leerpunten van burgerparticipatie. Deze punten zijn algemeen gevormd en dus niet op maatwerk voor de verschillende dorpen. Elk dorp heeft zijn eigen benadering nodig om burgerparticipatie tot een succes te laten komen, waarin de burgers samen kunnen werken met de gemeente om de knelpunten te verhelpen. Als voorbeeld is voor Drieborg het vertrouwen erg belangrijk en voor Bad Nieuwschans is de communicatie van groot belang. Deze strategie kan worden geschreven in combinatie met het door hiervoor aanbevelende onderzoek naar het imago van de gemeente. Als laatste punt zou de gemeente Oldambt de conclusie kunnen meenemen in het maken van de nieuwe omgevingsvisie. In de conclusie staat breed vertaald wat er in het onderzoeksgebied afspeelt. Dit zijn de knelpunten die zij kunnen verhelpen samen met de bewoners.

6 Reflectie

Wanneer ik dit onderzoek nog een keer over zou doen wil ik verschillende dingen anders doen. Te beginnen met het aantal dorpen. Ik zou de focus leggen op één à twee dorpen die zeer vergelijkbaar met elkaar zijn. Het onderzoek was gevormd op een algemeen plaatje. Een goed voorbeeld hiervan is de enquête. Deze gaf inkijk in de verschillende onderwerpen uit de verschillende gebieden. Dit zorgde ervoor dat sommige problemen bij dorpen werden onderbelicht. Dit is wel geprobeerd te voorkomen door een vak voor overige opmerkingen te creëren. Wanneer er de focus was gelegd op minder dorpen of één dorp kon er maatwerk geleverd worden waarin meer interessante punten naar boven zouden komen. Het onderzoek heeft zeker knelpunten naar boven gehaald, maar niet het echte probleem in dorpen.

Naast dat ik het aantal dorpen zou verminderen, wil ik de volgende keer ook kijken welke dorpen er worden geselecteerd. Een goede selectie voorkomt ongemakken tijdens het onderzoek. Tijdens dit onderzoek zijn de dorpen uitgekozen welke al een dorpsvisie hadden en niet op de bereidwilligheid van de dorpen. Ik heb gemerkt dat sommige dorpen in Oldambt moe worden van de verschillende onderzoeken die er zijn geweest. Wanneer ik met nog een onderzoek kom is dat de zoveelste, waardoor dorpen wantrouwig ernaar kijken. Helemaal wanneer er tijd in wordt gestoken terwijl er niks mee wordt gedaan. Ik begon met vijf dorpen dit is naar beneden geschaald tot vier.

De enquête zou ik de volgende keer ook anders uitzetten dan dat nu is gedaan. Het aantal antwoorden die nu terug zijn gekomen, zijn zeer mager. Dit komt deels doordat men enquête moe is en deels hoe de enquête is uitgezet. Er is ervoor gekozen om de enquête via internet te verspreiden. Dit zorgt ervoor dat men het niet hoeft te beantwoorden. Zonder tegen compensatie gebeurt dit dus ook niet veel. De volgende keer zou ik voor de één op één aanpak kiezen. Hiermee spreek ik mensen aan op straat waardoor ik de vragen kan uitleggen en naar de meningen vragen. Dit zorgt voor een kwalitatief onderzoek in plaats van kwantitatief wat in dit geval effectiever zou zijn aangezien er naar knel- en verbeterpunten wordt gekeken. Als laatste punt zou ik de omgevingsvisie er meer bij betrekken. Deze wordt in het begin aangehaald maar in het onderzoek wordt er te weinig mee gedaan. Er wordt weliswaar een advies gegeven voor wat er in de nieuwe omgevingsvisie moet komen, maar er is niet gekeken wat er in de oude visie stond. Dit had wel gedaan moeten worden maar doordat er nog een verouderde omgevingsvisie is en de nieuwe zeer spoedig uitkomt is de keuze gemaakt dit niet te doen.

Bronnenlijst

Allecijfers. (2018a) *Informatie buurt Oostwold*. Geraadpleegd op 23-05-2019, via <https://allecijfers.nl/buurt/oostwold-oldambt/>

Allecijfers. (2018b) *Informatie wijk Drieborg*. Geraadpleegd op 23-05-2019, via <https://allecijfers.nl/wijk/drieborg-oldambt/>

Allecijfers. (2018c) *Informatie wijk Nieuwschans*. Geraadpleegd op 23-05-2019, via <https://allecijfers.nl/wijk/nieuwschans-oldambt/>

Allecijfers. (2018d) *Informatie buurt Finsterwolde Ganzedijk*. Geraadpleegd op 23-05-2019, via <https://allecijfers.nl/buurt/finsterwolde-ganzedijk-oldambt/>

Arnstein, S.R. (1969). *A ladder of citizen participation*. Geraadpleegd op 13-03-2019, via <https://www.participatorymethods.org/sites/participatorymethods.org/files/Arnstein%20ladder%201969.pdf>

Baarda, B. (2014). *Dit is onderzoek!*. Groningen: Noordhoff uitgevers.

Boele, A. & Dekker, P. & van Houwelingen, P. (2014) *Burgermacht op eigen kracht*. Geraadpleegd op 20-05-2019, via https://www.scp.nl/Publicaties/Alle_publicaties/Publicaties_2014/Burgermacht_op_eigen_kracht

Bool, M. & Kok, E. & Leemrijse, C. & Nederland, T. & Stavenuiter, M. & van den Toorn, J. & van Veldhuizen, M. (oktober 2017) *Samen innoveren*. Geraadpleegd op 20-05-2019, via <https://www.movisie.nl/sites/movisie.nl/files/publication-attachment/Samen-innoveren-eindverslag%20%5BMOV-13421203-1.0%5D.pdf>

Creighton, J.L. (2005). *The public participation handbook*. Geraadpleegd op 13-03-2019, via <https://smartnet.niua.org/sites/default/files/resources/Public%20Participation%20Handbook.pdf>

Dorpsbelangen Bad Nieuwschans. (2018). *Bad Nieuwschans dorp met een visie*. Geraadpleegd op 21-05-2019, via <https://www.gemeente-oldambt.nl/sites/default/files/Dorpsvisie%20Flyer%20Bad%20Nieuwschans.pdf>

Dorpsbelangen Ganzedijk/Hongerigewolf. (November 2018). *Wat willen we bereiken?*. Geraadpleegd op 21-05-2019, via <https://www.gemeente-oldambt.nl/sites/default/files/Dorpsvisie%20Ganzedijk%20%2C%20Hongerige%20wolf.pdf>

Gemeente Oldambt. (November 2016). *Gebiedsgericht werken in de gemeente Oldambt*. Geraadpleegd op 05-03-2019, via <https://www.gemeente-oldambt.nl/sites/default/files/Gebiedsgericht%20werken%20Oldambt%20het%20nieuwe%20samenspel%20van%20burgerparticipatie%20naar%20overheidsparticipatie.pdf>

Gemeente Oldambt. (1 december 2016). *Oldambt krijgt gebiedswethouders*. Geraadpleegd op 26-02-2019. Via <https://www.gemeente-oldambt.nl/in-oldambt/nieuws/oldambt-krijgt-gebiedswethouders>

- Groothuis, H. & Sikkema, C. (31 januari 2019). Vaststelling subsidieregeling burgerinitiatieven Oldambt 2019 (intern document). Geraadpleegd op 23-05-2019
- Haan, E. de, & Haartsen, T. (2015). Succespercepties van burgerinitiatieven in Randland. *Rooilijn*, 48(4), 296-301.
- Houwelingen, P.V., A. Boele & P. Dekker (2014) Burgermacht op eigen kracht, Sociaal Cultureel
- Keating, N., Eales, J. & Phillips, J. (oktober 2013). *Age-friendly rural communities: Conceptualizing 'Best-Fit'*. Canada
- Oude Vrielink, M., & van de Wijdeven, T. (2011). Ondersteuning in vieren: zichtlijnen in het faciliteren van burgerinitiatieven in de buurt. *B en M: tijdschrift voor beleid, politiek en maatschappij*, 38(4), 438-455.
- Peeters, B. (februari 2012). *Burgerparticipatie in de lokale politiek*. Geraadpleegd op 13-03-2019. via <https://www.prodemos.nl/wp-content/uploads/2012/03/Rapport-Monitor-Burgerparticipatie-2012.pdf>
- Veltman, T. (februari 2018). *Succesvolle burgerparticipatie: een kwestie van structureel doen*. Geraadpleegd op 20-05-2019. Via https://platformoverheid.nl/artikel/succesvolle-burgerparticipatie-structureel-doen/#_ftn4
- Plouffe, P., Klache, A. & Voelcker, I. (2016). *A critical review of the WHO age-friendly cities methodology and its implemtations*.
- Scribbr. (z.j.). *Overzicht van onderzoeksmethoden en dataverzamelingmethoden*. Geraadpleegd op 13-03-2019. via <https://www.scribbr.nl/category/onderzoeksmethoden/>
- Swaen, B. (3 augustus 2017). *Validiteit in je scriptie*. Geraadpleegd op 13-03-2019. Via <https://www.scribbr.nl/onderzoeksmethoden/validiteit-van-scriptieonderzoek/>
- Swaen, B. (22 oktober 2018). *Betrouwbaarheid in je scriptie*. Geraadpleegd op 13-03-2019. via <https://www.scribbr.nl/onderzoeksmethoden/betrouwbaarheid-je-scriptie/>
- Van den Bongaardt, T. (mei 2018). *Monitor burgerparticipatie 2018*. Geraadpleegd op 13-03-2019. via <https://prodemos.nl/wp-content/uploads/2018/05/ProDemos-Monitor-Burgerparticipatie-2018.pdf>
- Vereniging dorpsbelangen Drieborg. (z.j.). *Dorpsvisie Drieborg*. Geraadpleegd op 21-05-2019, via <https://www.gemeente-oldambt.nl/sites/default/files/Dorpsvisie%20Drieborg%202018.pdf>
- Werkgroep dorpsvisie (2018) Dorpsvisie Oostwold 2018-2028..gelukkig in Oostwold!. Geraadpleegd op 21-05-2019, via <https://www.gemeente-oldambt.nl/sites/default/files/Dorpsvisie%20Oostwold%20%282018-2028%29%20%28DEF%29.pdf>
- World Health Organization. (2007). *Global Age-friendly Cities: A guide*. Geraadpleegd op 12-03-2019. Via https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/43755/9789241547307_eng.pdf;jsessionid=CF438DAAF6EAA7830C98208C6B2EAC5C?sequence=1

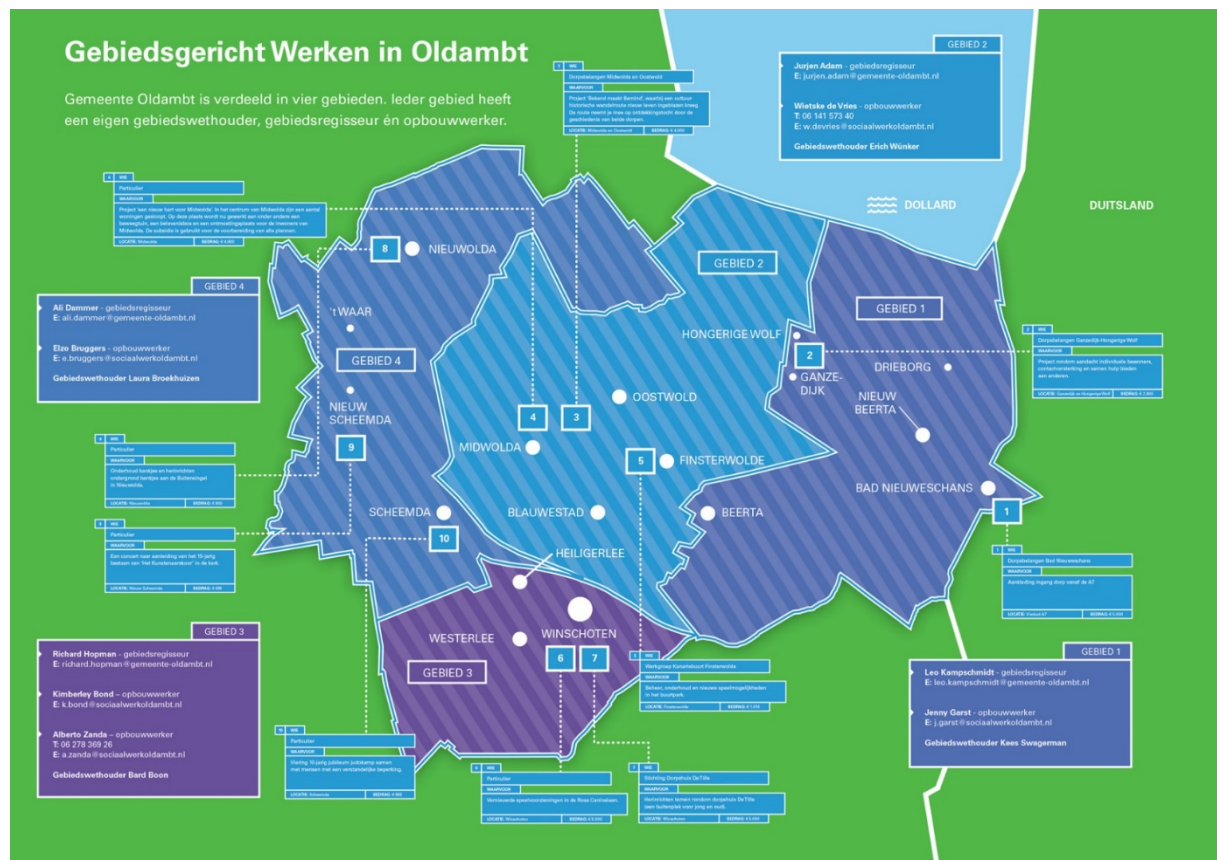
World Health Organization. (2015). *Measuring the age friendliness of cities*. Geraadpleegd op 12-03-2019. Via https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/203830/9789241509695_eng.pdf?sequence=1

World Health Organization. (2017). *Age friendly environmentss in Europe*. Geraadpleegd op 12-03-2019. via http://www.euro.who.int/_data/assets/pdf_file/0011/359543/AFEE-handbook.PDF

World Health Organization. (2019). *Age friendly environmentss*. Geraadpleegd op 13-03-2019. via <https://www.who.int/ageing/projects/age-friendly-environmentss/en/>

Bijlagen

1. indeling gemeente Oldambt gebiedsgericht werken

Age-friendly outdoor spaces and buildings checklist

Environment

- The city is clean, with enforced regulations limiting noise levels and unpleasant or harmful odours in public places.

Green spaces and walkways

- There are well-maintained and safe green spaces, with adequate shelter, toilet facilities and seating that can be easily accessed.
- Pedestrian-friendly walkways are free from obstructions, have a smooth surface, have public toilets and can be easily accessed.

Outdoor seating

- Outdoor seating is available, particularly in parks, transport stops and public spaces, and spaced at regular intervals; the seating is well-maintained and patrolled to ensure safe access by all.

Pavements

- Pavements are well-maintained, smooth, level, non-slip and wide enough to accommodate wheelchairs with low curbs that taper off to the road.
- Pavements are clear of any obstructions (e.g. street vendors, parked cars, trees, dog droppings, snow) and pedestrians have priority of use.

Roads

- Roads have adequate non-slip, regularly spaced pedestrian crossings ensuring that it is safe for pedestrians to cross the road.
- Roads have well-designed and appropriately placed physical structures, such as traffic islands, overpasses or underpasses, to assist pedestrians to cross busy roads.
- Pedestrian crossing lights allow sufficient time for older people to cross the road and have visual and audio signals.

Traffic

- There is strict enforcement of traffic rules and regulations, with drivers giving way to pedestrians.

Cycle paths

- There are separate cycle paths for cyclists.

Safety

- Public safety in all open spaces and buildings is a priority and is promoted by, for example, measures to reduce the risk from natural disasters, good street lighting, police patrols, enforcement of by-laws, and support for community and personal safety initiatives.

Services

- Services are clustered, located in close proximity to where older people live and can be easily accessed (e.g. are located on the ground floor of buildings).
- There are special customer service arrangements for older people, such as separate queues or service counters for older people.

Buildings

- Buildings are accessible and have the following features:
 - elevators
 - ramps
 - adequate signage
 - railings on stairs
 - stairs that are not too high or steep
 - non-slip flooring
 - rest areas with comfortable chairs
 - sufficient numbers of public toilets.

Public toilets

- Public toilets are clean, well-maintained, easily accessible for people with varying abilities, well-signed and placed in convenient locations.

Age-friendly transportation checklist

Affordability

- Public transportation is affordable to all older people.
- Consistent and well-displayed transportation rates are charged.

Reliability and frequency

- Public transport is reliable and frequent (including services at night and at week-ends).

Travel destinations

- Public transport is available for older people to reach key destinations such as hospitals, health centres, public parks, shopping centres, banks and seniors' centres.
- All areas are well-serviced with adequate, well-connected transport routes within the city (including the outer areas) and between neighbouring cities.
- Transport routes are well-connected between the various transport options.

Age-friendly vehicles

- Vehicles are accessible, with floors that lower, low steps, and wide and high seats.
- Vehicles are clean and well-maintained.
- Vehicles have clear signage indicating the vehicle number and destination.

Specialized services

- Sufficient specialized transport services are available for people with disabilities.

Priority seating

- Priority seating for older people is provided, and is respected by other passengers.

Transport drivers

- Drivers are courteous, obey traffic rules, stop at designated transport stops, wait for passengers to be seated before driving off, and park alongside the curb so that it is easier for older people to step off the vehicle.

Safety and comfort

- Public transport is safe from crime and is not overcrowded.

Transport stops and stations

- Designated transport stops are located in close proximity to where older people live, are provided with seating and with shelter from the weather, are clean and safe, and are adequately lit.
- Stations are accessible, with ramps, escalators, elevators, appropriate platforms, public toilets, and legible and well-placed signage.
- Transport stops and stations are easy to access and are located conveniently.
- Station staff are courteous and helpful.

Information

- Information is provided to older people on how to use public transport and about the range of transport options available.
- Timetables are legible and easy to access.
- Timetables clearly indicate the routes of buses accessible to disabled people.

Community transport

- Community transport services, including volunteer drivers and shuttle services, are available to take older people to specific events and places.

Taxis

- Taxis are affordable, with discounts or subsidized taxi fares provided for older people with low incomes.
- Taxis are comfortable and accessible, with room for wheelchairs and/or walking frames.
- Taxi drivers are courteous and helpful.

Roads

- Roads are well-maintained, wide and well-lit, have appropriately designed and placed traffic calming devices, have traffic signals and lights at intersections, have intersections that are clearly marked, have covered drains, and have consistent, clearly visible and well-placed signage.
- The traffic flow is well-regulated.

- Roads are free of obstructions that might block a driver's vision.
- The rules of the road are strictly enforced and drivers are educated to follow the rules.

Driving competence

- Refresher driving courses are provided and promoted.

Parking

- Affordable parking is available.
- Priority parking bays are provided for older people close to buildings and transport stops.
- Priority parking bays for disabled people are provided close to buildings and transport stops, the use of which are monitored.
- Drop-off and pick-up bays close to buildings and transport stops are provided for handicapped and older people.

Age-friendly housing checklist

Affordability

Ageing in place

- Housing is located close to services and facilities.
- Affordable services are provided to enable older people to remain at home, to “age in place”.
- Older people are well-informed of the services available to help them age in place.

Community integration

- Housing design facilitates continued integration of older people into the community.

Housing options

- A range of appropriate and affordable housing options is available for older people, including frail and disabled older people, in the local area.
- Older people are well-informed of the available housing options.

Modifications

- Sufficient and affordable housing dedicated to older people is provided in the local area.
- There is a range of appropriate services and appropriate amenities and activities in older people’s housing facilities.
- Older people’s housing is integrated in the surrounding community.

Living environment

- Housing is not overcrowded.
- Older people are comfortable in their housing environment.
- Housing is not located in areas prone to natural disasters.
- Older people feel safe in the environment they live in.
- Financial assistance is provided for housing security measures.

Age-friendly social participation checklist

Accessibility of events and activities

- The location is convenient to older people in their neighbourhoods, with affordable, flexible transportation.
- Older people have the option of participating with a friend or caregiver.
- Times of events are convenient for older people during the day.
- Admission to an event is open (e.g. no membership required) and admission, such as ticket purchasing, is a quick, one-stop process that does not require older people to queue for a long time.

Affordability

- Events and activities and local attractions are affordable for older participants, with no hidden or additional costs (such as transportation costs).
- Voluntary organizations are supported by the public and private sectors to keep the costs of activities for older people affordable.

Range of events and activities

- A wide variety of activities is available to appeal to a diverse population of older people, each of whom has many potential interests.
- Community activities encourage the participation of people of different ages and cultural backgrounds

Facilities and settings

- Gatherings, including older people, occur in a variety of community locations, such as

recreation centres, schools, libraries, community centres in residential neighbourhoods, parks and gardens.

- Facilities are accessible and equipped to enable participation by people with disabilities or by those who require care.

Promotion and awareness of activities

- Activities and events are well-communicated to older people, including information about the activity, its accessibility and transportation options.

Addressing isolation

- Personal invitations are sent to promote activities and encourage participation.
- Events are easy to attend, and no special skills (including literacy) are required.
- A club member who no longer attends activities is kept on the club's mailing and telephone lists unless the member asks to be taken off.
- Organizations make efforts to engage isolated seniors through, for example, personal visits or telephone calls.

Fostering community integration

- Community facilities promote shared and multipurpose use by people of different ages and interests and foster interaction among user groups.
- Local gathering places and activities promote familiarity and exchange among neighbourhood residents.

3. Subsidieregeling gemeente Oldambt

Subsidieregeling burgerinitiatieven Oldambt 2019

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Oldambt;

gelet op het raadsbesluit d.d. 20 juni 2016 inzake de rol van de overheid en takendiscussie, onder punt 3 en 4;

gelet op artikel 3 van de Algemene Subsidieverordening gemeente Oldambt 2015;

overwegende de wens om initiatieven vanuit de samenleving te stimuleren en te ondersteunen;

Besluit:

vast te stellen de:

Subsidieregeling burgerinitiatieven Oldambt 2019

luidende als volgt:

Artikel 1. Toepassingsbereik

Deze subsidieregeling is alleen bedoeld voor een nadere uitwerking van de punten 3 en 4 van het raadsbesluit d.d. 20 juni 2016 inzake de rol van de overheid en takendiscussie.

Deze subsidieregeling is alleen van toepassing op burgerinitiatieven die plaatsvinden in de gemeente Oldambt en worden georganiseerd door ingezetenen of de gemeenschap van de gemeente Oldambt, niet zijnde politieke organisaties.

Artikel 2. Subsidieplafond

Het subsidieplafond is vastgesteld op €100.000 voor het jaar 2019.

Artikel 3. Aanvraag subsidie

1. Initiatiefnemers kunnen een subsidie aanvragen bij het college.
2. Het verzoek om subsidie voor een burgerinitiatief wordt ingediend door middel van het betreffende aanvraagformulier.
3. Indien de aanvraag onvoldoende informatie bevat voor een goede beoordeling daarvan, geeft het college aan de initiatiefnemer aan hoe de aanvraag moet worden aangevuld.
4. De verdeling van de middelen vindt plaats op volgorde van binnenkomst van de aanvragen. Een aanvraag wordt in die volgorde opgenomen zodra zij volledig is.

Artikel 4. Verstrekking subsidie

1. Het college kan per aanvraag maximaal een bedrag van € 3.000,- beschikbaar stellen.
2. Het initiatief voldoet aan de volgende voorwaarden:
 - a. Het initiatief levert een bijdrage aan de leefbaarheid;
 - b. Het initiatief heeft aantoonbaar draagvlak in de kern, wijk, buurt of straat;
 - c. Het initiatief is haalbaar of uitvoerbaar binnen de in de aanvraag vermelde planning;
 - d. Het initiatief is niet in strijd met gemeentelijk beleid;
 - e. Het initiatief streeft geen commercieel doel na;
 - f. Het initiatief wordt door de aanvrager zelf uitgevoerd;
 - g. Voor hetzelfde initiatief is de afgelopen twee jaar geen gemeentelijke subsidie burgerinitiatief toegekend;
 - h. Het initiatief wordt voor minimaal 50% van de benodigde financiële middelen op andere wijze gefinancierd. Cofinanciering mag worden opgevoerd in geld of ureninzet van vrijwilligers waarbij voor vrijwilligers met een uurprijs van € 20,- wordt gerekend.
3. Er wordt geen subsidie verstrekt voor:
 - a. catering, maaltijden, consumpties, eten en drinken;
 - b. onvoorziene kosten;
 - c. kinderopvang;
 - d. reiskosten;

- e. vrijwilligersvergoedingen.
- 4. Alleen de daadwerkelijk gemaakte kosten worden vergoed.

Artikel 5. Weigeringsgronden

Onverminderd de weigeringsgronden zoals gesteld in artikel 9 van de Algemene subsidieverordening gemeente Oldambt, kan de subsidie worden geweigerd indien de aanvraag niet voldoet aan het gestelde in artikel 4 van deze regeling.

Artikel 6. Verplichtingen van de aanvrager

1. De aanvrager zorgt ervoor dat de subsidie wordt besteed aan de uitvoering van het initiatief en administreert de uitgaven zorgvuldig.
2. De aanvrager doet zo spoedig mogelijk mededeling aan het college van veranderde omstandigheden die van belang kunnen zijn voor de uitvoering van het initiatief.
3. De aanvrager is verantwoordelijk voor het creëren van draagvlak onder de bewoners en de wijze waarop dat draagvlak aantoonbaar is/aangetoond kan worden.
4. Het initiatief dient in het jaar van aanvraag te zijn gestart.
5. Bij een toekenning dient de aanvrager binnen drie maanden na afloop c.q. realisatie van het initiatief een kort inhoudelijk verslag in met daarbij, indien mogelijk, een foto van het initiatief.

Artikel 7. Hardheidsclausule

1. Burgemeester en wethouders kunnen in bijzondere gevallen besluiten – ten gunste van de aanvrager – af te wijken van de bepalingen van deze subsidieregeling, indien toepassing van deze subsidieregeling, leidt tot onbillijkheden van overwegende aard.
2. In alle gevallen waarin deze subsidieregeling niet voorziet beslissen burgemeester en wethouders.

Artikel 8. Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze regeling treedt in werking op de dag na bekendmaking en wordt ingetrokken per 1 januari 2020.
2. Deze regeling wordt aangehaald als: Subsidieregeling burgerinitiatieven Oldambt 2019.

Aldus vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Oldambt d.d. 22 januari 2019

*De secretaris De burgemeester
H.J.J. Groothuis R. Pot*

4. Enquête

Leeftijdsvriendelijke omgeving

Allereerst bedankt dat u mee wilt doen aan dit onderzoek. Dit onderzoek heeft als onderwerp leeftijdsvriendelijke omgeving. Wij zijn studenten Vastgoed en Makelaardij op de Hanzehogeschool in Groningen en zijn bezig in opdracht van de gemeente Oldambt. Veel informatie voor het onderzoek is gegeven in de dorpsvisie. U kunt deze enquête als aanvulling op de dorpsvisie beschouwen.

Deze enquête heeft tot doel om te monitoren hoe u uw directe leefomgeving ervaart op gebied van leeftijdsvriendelijkheid. Leeftijdsvriendelijke leefomgevingen zijn omgevingen die de gezondheid, het welzijn en de participatie van mensen van alle leeftijden bevorderen. Leeftijdsvriendelijke omgeving is een begrip dat voort is gekomen uit een onderzoek van de World Health Organization. Deze enquête is ook op dat onderzoek gebaseerd. De enquête zal ongeveer 5 tot 8 minuten van uw tijd in beslag nemen.

Deze enquête is verdeeld in vier thema's. Per thema leest u stellingen waarbij u uw mening kan aangeven op een schaal van 1 tot 5. Hierbij is 1 'helemaal niet mee eens' en 5 'helemaal mee eens'. Aan het eind van elke thema krijgt u de kans om extra opmerkingen over het thema op te schrijven. Sommige stellingen zullen niet voor uw omgeving van toepassing zijn, aangezien deze enquête algemeen is gemaakt voor de verschillende dorpen wijken in de gemeente Oldambt.

Marvin de Jonge & Sherwin Schutte

Geslacht: Man / Vrouw / Overig
Leeftijd:
Dorp of wijkplaats:
Gezinssamenstelling:

Alle informatie die u geeft, wordt anoniem opgeslagen en verwerkt.

Gebouwde omgeving

		Score:							
Stellingen:		1	2	3	4	5	N.v.t.		
	1 Mijn directe leefomgeving oogt en ruikt schoon								
	2 De groenvoorziening in mijn omgeving is goed								
	3 Het trottoir is op alle plekken goed toegankelijk								
	4 Er zijn voldoende openbare zitplekken								
	5 Wegen zijn veilig om over te steken								
	6 Er zijn voldoende stoplichten								
	7 Er zijn voldoende fietspaden								
	8 Er zijn voldoende voorzieningen in de buurt, zoals huisarts, supermarkt etc.								
	9 De voorzieningen zijn goed te bereiken qua afstand								
	10 Publieke gebouwen zijn eenvoudig te betreden								
	11 Er zijn voldoende publieke toiletten								
	12 De publieke toiletten zijn schoon								
	Ruimte voor opmerkingen over het thema gebouwde omgeving:								

Legenda:

- 1 Helemaal niet mee eens
- 2 Niet mee eens
- 3 Neutraal/geen mening
- 4 Mee eens
- 5 Helemaal mee eens

Vervoer

Stellingen:	Score:	1	2	3	4	5	N.v.t.		
1 Het openbaar vervoer is toegankelijk voor mij									
2 Het openbaar vervoer is op loopafstand bereikbaar									
3 Het openbaar vervoer rijdt voldoende naar grote steden									
4 Het openbaar vervoer rijdt voldoende naar belangrijke voorziening, zoals supermarkt, huisart etc.									
5 Ik vind het openbaar vervoer schoon									
6 De voertuigen van het openbaar vervoer geven duidelijk de bestemming aan									
7 Er zijn genoeg parkeerplekken in mijn omgeving									
De volgende vragen zijn voor mensen die een fysieke of mentale beperking hebben:									
8 Ik kan gebruik maken van het openbaar vervoer									
9 Er zijn voor mij genoeg zitplekken in het openbaar vervoer									
10 Er zijn genoeg parkeerplekken voor mij									
Ruimte voor opmerkingen over het thema vervoer:									

Legenda:

- 1 Helemaal niet mee eens
- 2 Niet mee eens
- 3 Neutraal/geen mening
- 4 Mee eens
- 5 Helemaal mee eens

Huisvesting

Stellingen:	Score:	1	2	3	4	5	N.v.t.		
1 Er is voor mij een passend woningaanbod									
2 Mijn woning is betaalbaar									
4 Ik ben op de hoogte van het beschikbare woningaanbod voor mij									
5 Huizen kunnen betaalbaar aangepast worden naar mijn wensen en eisen									
6 Onderhoud is betaalbaar									
7 Huurwoningen zijn netjes onderhouden									
8 Ik ben bekend met instanties die mijn huis kunnen aanpassen naar een leeftijdsvriendelijke woning									
9 Er zijn verschillende culturen en leeftijdsgroepen te bekennen in de buurt									
10 Ik voel me thuis in mijn leefomgeving									
11 Ik voel me veilig in mijn leefomgeving									
Ruimte voor opmerkingen over het thema huisvesting:									

Legenda:

- 1 Helemaal niet mee eens
- 2 Niet mee eens
- 3 Neutraal/geen mening
- 4 Mee eens
- 5 Helemaal mee eens

Sociale participatie

	Score:								
Stellingen:	1	2	3	4	5	N.v.t.			
1 Evenementen zijn goed bereikbaar									
2 Het is mogelijk voor mij om mee te doen met de evenementen in mijn omgeving									
3 Informatie over de evenementen zijn goed te vinden en duidelijk									
4 Evenementen zijn goed betaalbaar voor mij									
5 Ik kan bijdragen aan de activiteiten in mijn omgeving									
6 Activiteiten zijn voor iedereen toegankelijk									
7 Ik ben op de hoogte van activiteiten in het dorp									
8 Door persoonlijk contact tussen bewoners wordt vereenzaming tegen gegaan									
Ruimte voor opmerkingen over het thema sociale participatie:									

Legenda:

- 1 Helemaal niet mee eens
- 2 Niet mee eens
- 3 Neutraal/geen mening
- 4 Mee eens
- 5 Helemaal mee eens

5. Mail voor belangenverenigingen

Geachte meneer, mevrouw,

Aangezien u lid bent bij de belangenvereniging van sturen wij u deze mail. Aankomende weken mogen wij, Marvin de Jonge en Sherwin Schutte, een onderzoek uitvoeren in opdracht van de gemeente Oldambt. Uw (dorp/wijk) is daarbij geselecteerd voor het onderzoek.

Het onderzoek heeft als onderwerp leeftijdsvriendelijke omgevingen. Het begrip leeftijdsvriendelijke omgeving is relatief nieuw en verdient daarom een korte uitleg:

De theorie van leeftijdsvriendelijke omgeving is naar voren gekomen uit onderzoek van de World Health Organization, afgekort de WHO. De definitie die de WHO aan het begrip koppelt is: *"Omgevingen die de gezondheid, welzijn en de participatie van mensen naarmate ze ouder worden bevorderen."* De WHO geeft verder aan dat de leeftijdsvriendelijke omgevingen toegankelijk, rechtvaardig, veilig en ondersteunend zijn. Het doel is om een leefomgeving te creëren dat optimaal voldoet aan de wensen en behoeften van zowel jongere als oudere generaties.

Wij zouden daarom graag met een groep van uw belangenvereniging om tafel gaan om dit onderwerp te bespreken. Dit zouden wij graag op korte termijn met jullie willen doen gezien de tijdsbestek van het onderzoek. Staan jullie open om met ons hierover in gesprek te gaan?

We horen graag van u,

Vriendelijke groet,

Marvin de Jonge & Sherwin Schutte
Studenten Vastgoed & Makelaardij

6. Enquêteresultaten Bad Nieuwschans

Leeswijzer:

1-Helemaal niet mee oneens

2

3- neutraal

4

5- Mee eens

Lege vakken is niet van toepassing.

Onderste rij is het gemiddelde van alle antwoorden.

Gebouwde omgeving

39	1 Man vrouw 3 kinderen	5	5	1	5			1	3		5	5
28	1 Thuiswonend bij ouders	4	3	2	3		3	4	5	5		
18	1 samenwonend met vader en broertje	3	3	4	4		3	5	5	5	2	2
52	1 Samenwonend met 1 kind	4	2	4	4		3	4	4	4	1	
31	1 2 volwassenen	3	5	2	1			1	3	3		
71	1 Alleen staand	3	3	5	5	3	5	1	1			1
20	1 Nee	3	3	2	4	2	4	4	4	4	2	2
53	1 Man, vrouw en kind	5	1	4	5			5	5	5		
47	1 alleenstaande moeder met 2 kinderen	3	3	2	2			3	3	3	3	3
21	1 Samen met vader & moeder.	4	4	4	4		4	4	4	4		
30	1 Man, vrouw, 2 kinderen	4	5	2	5			5	5	5		
		3,727273	3,363636	2,909091	3,818182		2,5	3,666667	3,363636	3,818182	4,222222	2,6

Vervoer

5	5	1		3	5	5	5		Trein mag vaker rijden
5	5	2		4	5	5	5		
5	5	5		3	5	5	5	5	
5	4	4	4	3	4	4	4	4	
2	4	1		3	4	4	4	3	Te weinig treinen welke stoppen in Nieuwschans, laat staan dat ze überhaupt rijden
3	5	1			5	5	5	6	Alleen een trein
3	4	3	2	4	4	4	4	4	
5	5	5		5	5	5	5	5	
5	5	2	3	3	2	5	5		
5	4	1	2	2	2	5	3		
	5	2			5	3	5		
4,3	4,636364	2,454545		2,75	3,333333	4,1	4,727273	4,363636	4,571429

Huisvesting

1	3	5		3	1	1	5	5	5
2		3				2	3	2	4
							5	5	5
	4				2	4	4	4	4
5	4	3	3	3		2	3	3	3
3	5	3	3	5	5			5	5
3	3	3	3	3	3	1	1	3	2
1	5	5	4	5		3	5	5	5
3	2	2	1	1	1	1	4	3	1
							4	5	5
4	5		1	5		1	5	5	5
2,75	3,875	3,428571		2,5	3,571429	2,4	1,875	3,9	4,090909

Te weinig grote huizen. De reden dat ik uit bad nieuwschans ga

Het woont hier goed.

er zijn grote verschillen met huizen, ik heb een oude keuken terwijl in hetzelfde blok een complete nieuwe staat, mijn buurten lopen tegen de 100 jaar en hebben nog een gaskachel in huis, boiler in de keuken, moeten swinters douchen met een straalkachelje in een te kleine douche. Veel stellingen niet van toepassing doordat ik geen eigen woning heb en niet van plan ben hier te blijven.

Sociale participatie

3	3	5	1	1	3	3	5
4	5	3	4		4	4	2
5	5	5	5	5	5	5	5
4	4	4	4	4	4	4	2
3	3	3	4	4	4	3	3
				5	3	5	5
4	1	1	1	5	1	3	2
5	5	5	5	5	5	5	5
3	5	2	2	3	1	2	3
3	5	3	5	5	4	2	4
3		4	3	5	5	2	1
3,7	4	3,5	3,4	4,2	3,545455	3,454545	3,363636

Basisschool is a tie gestart en gaat met regelmaat bij de ouderen lang voor de tuinen en praatje

Goed.

7. Enquêteresultaten Drieborg

Leeswijzer:

1-Helemaal niet mee oneens

2

3- neutraal

4

5- Mee eens

Lege vakken is niet van toepassing.

Onderste rij is het gemiddelde van alle antwoorden.

Gebouwde omgeving

2	46	2	Gezin met kinderen	5	1	1	5	3
1	64 jaar	2	Man en vrouw	3	2	2	2	
2	48	2	Man vrouw zoon dochter	1	3	1	3	
1	35	2	4	3	1	1	1	
2	18	2	Ouders en broertje	4	5	4	3	
2	34	2	Man, vrouw en kind	5	5	3	5	
2	48	2	Man, vrouw, 2 zonen	4	4	3	2	
1	41	2	2 kinderen gescheiden	2	1	1	1	
2	25	2	Vader, moeder, 2 kinderen	5	5	5	5	
2	31	2	Man en een dochter	4	4	2	2	1
3	35	2	3	4	3	4	1	3
2	17	2	Vader, moeder, zus	4	5	3	4	
1	28	2	Getrouwd en 2 kinderen van 2 en 0	1	1	1	2	
2	57	2	Weduwe	3	1	1	3	
				3,428571	2,928571	2,285714	2,785714	

Niks positiefs

Nvt

Bij mijn weten alleen openbare toilet in het buurthuis, het café en/of voetbalkantine. Dan moet je wel geluk hebben dat ze open zijn. Eerlijkheidsha

Er zijn niet overal trottoirs.De weg is hier slecht.Geen supermarkt/dokter in het dorp. Wel in dichtsbijzijnde dorp. Maar een auto is bijna een must h

Onderhoud van het groen en van de infrastructuur is gewoon bar slecht in Drieborg

Vervoer

3	3	3	3	3	3	3	3	5
2	1	1	1	1	1	1	1	5
	1	1	1			1		5
1	1	1	1		1	1		3
1	1	1	1			3	5	3
2	1	1	1			1		5
3	3	3	3	3	3	3	3	4
	3	2		3	3	3	3	3
3	1	3	1	3	5	5	5	5
2	4							4
4	2	4	1	4	5	3	5	5
3	1	2	2	4	4	4	4	4
		1	1			1		
1	1	1	1	3		1		5
2,272727	1,769231	1,846154	1,416667	3	3,125	2,307692	3,625	4,307692

--

Niet voorhanden

Nvt

Met beschikking over eigen vervoer is het prima om in een dorp als dit te wonen. In de winter bij gladheid is het op de fiets lastig om naar Bad Nieuweschan naar het station te gaan. De l

Ik ga nooit met het openbaar vervoer. Ik denk dat er een belbus is in drieborg. Maar maak hier nooit gebruik van. Daarom meerdere antwoorden niet i gevuld.

Trein 2x in het uur vanaf Groningen en bad nieuweschan, Bus van drieborg naar bad nieuweschan of winschoten

Drieborg heeft geen busvervoer meer zoals vroeger wel het geval was

Huisvesting

					1		3	5	5
1	3	3	3	3	1	1	1	3	4
3	3	3	3	3	1	3		5	5
3	3	3	3	3	1		5	3	3
							5	5	5
5	5	3	5	5			3	4	4
	4			4	4	3	4	5	5
3	3	3	3	3	1	3	3	5	5
3	5	3	2	3	2	1	3	5	5
3	4	3	2	3		3	4	4	4
5	5	5	1	1	3		3	4	4
							3	5	4
1	5				1		3	3	5
1	5	1	1	3	1	1	5	5	5
2,8	4,090909	3	2,555556	3,1	1,6	2,142857	3,461538	4,357143	4,5

Sociale participatie

5	5	5	5	5	5	5	5
4	4	1	4	4	4	3	4
5	1	5	3	3	5	5	3
3	1	5	3	5	5	5	3
3	4	4	4	4	5	5	3
	3	3	5	3	3	2	
3	4	4	4	4	3	4	3
3	5	5	5	5	5	5	5
5	5	3	3	3	5	3	3
4	4	4	4	3	4	4	3
4	4	3	4	3	3	4	2
4	5	4	4	4	5	4	4
3	5	5	3	5	5	5	5
3	3	1	3	3	5	3	3
3,769231	3,785714	3,714286	3,857143	3,857143	4,428571	4,071429	3,538462

8. Enquêteresultaten Oostwold

Leeswijzer:

1-Helemaal niet mee oneens

2

3- neutraal

4

5- Mee eens

Lege vakken is niet van toepassing.

Onderste rij is het gemiddelde van alle antwoorden.

Gebouwde omgeving

2	66	6	2	5	5	3	2	2	3	5	
1	75 jaar	6	Wij, mijn vrouw en ik zelf	5	4	2	5		4	5	5
				5	4,5	2,5	3,5	2	4	4	5

De netheid van de bewoners laat soms te wensen over. Gelukkig komen er meer jongere bewoners in het dorp en de straat.

Vervoer

3	4	2	3	3	5	5	5	3
4	5	5		3	5	5	5	5
3,5	4,5	3,5	3	3	5	5	5	4

Huisvesting

1	5	4	3	2	3	4	4	5	5
2	4	2,5	3	2,5	3	2,5	5	3,5	5

aanbod levensbestendige woningen is slecht; de afgelopen jaren is er meer gesloopt dan gebouwd (helemaal niets in de sociale sector) De inwoners worden gedwongen naar elders te vertrekken omdat er in het dorp zelf weinig aanbod is.

Sociale participatie

3	3	4	3	3	3	4	5
5	5	4	3	5	5	5	5
4	4	4	3	4	4	4,5	5

Veel dingen liggen aan je zelf, wij doen heel veel vrijwilligerswerk omdat we nog "jeugdig" zijn !

9. Enquêteresultaten Ganzedijk/Hoingerige wolf

Leeswijzer:

1-Helemaal niet mee oneens

2

3- neutraal

4

5- Mee eens

Lege vakken is niet van toepassing.

Onderste rij is het gemiddelde van alle antwoorden.

Gebouwde omgeving

2 43	3 Getrouwd, 2 kinderen	5	5	3	4	2	4	4	4		
1 54	3 Lonely		3	1	1	1	1	1	3	1	1
1 50	3 2	1	3	3	1		3	5	3	3	1
2 42	3 Getrouwd	3	5	1	3		5	3	3	1	1
1 54	3 Twee personen	5	5	5	2			5	5	5	
2 45	3 2 personen	5	5	2	5		5		4	4	
1 71	3 1	5	5	1	3		3	4	5	3	1
2 64 jaar	3 Man&vrouw	5	3	1	3		5	1	3		1
2 51	3 Alleenstaande	1	5	3	3		1	5	3	3	
1 30	3 Alleenstaand	5	3	5	5		5	5	5	5	5
1 43	3 Bert en jaylano koothof.pasja	3	3	3	3	5	5	3	3	5	3
2 50	3 getrouwd	1	5	3	5		1	1	5	5	
2 27	3 Alleen	4	5	1	2		3	4	3	3	
		3,6	4,2	2,5	3,1	3,0	3,3	3,4	3,6	3,8	2,2

Bij ons is het dun bevolkt maar de saamhorigheid is goed enigste nadeel is de vee boeren moeten rekening houden met de windrichting met gieren want dat is slecht voor onze gezondheid

Geen opmerking

Vervoer

1	1	1	1	3	4	3	3	5
1	1	5	3	3	5	5	5	3
1	1	1	1		5	1	1	3
3	1	3	1	3	3	1		3
						5	5	5
						1		5
1	3	1	1	3	3	5		5
								5
1	1	1	1	3		5	5	5
5	3	3	3	5	4	5	5	5
3				3	5	5	5	5
5	5	5	5		5	5	5	5
2	1	1	1			3	3	5
2,3	1,9	2,3	1,9	3,3	4,3	3,7	4,1	4,5

Bij ons is geen openbaar vervoer

Er rijdt hier geen openbare vervoer. Alleen maar hub taxi wat veel duurder is.

Huisvesting

4	5	4	3	2		3	2	5	5
3	5	3	3	1	1	1	3	5	3
3	3					3	5	5	5
5	5				3			5	5
5	5				4	5		5	5
				3	3		1	4	5
					3		5	5	5
5	5			3		3		5	5
1	1	1	1	1	1	1	1	5	5
3	5	3	3	3	3	3	1	5	5
	5			5	3		5	3	5
1	5	1	1	1	1	1	5	5	5
4	3	3	3	3	2	3	4	5	5
3,4	4,3	2,5	2,3	2,4	2,4	2,6	3,2	4,8	4,8

Sociale participatie

3	3	3	3	3	3	3	4	5
1	1	1	1	3	2	3	3	3
	3	3	1	4	3	3	3	5
3	5	5	1	5	1	5	5	5
5	5	5		5	5	5	5	5
1	5	5	3	1	5	5	5	1
3	5	5	3	5	5	5	5	5
5	5	5	3	3	5	5	5	5
5	5	5	1	5	5	5	5	5
5	5	5	5	5	5	5	5	5
5	5	5	1	1	5	5	5	3
5	5	5	5	5	5	5	5	5
3	5	3	3	5	5	4	4	4
3,7	4,4	4,2	2,5	3,8	4,2	4,5	4,3	4,3

Heb maar 40 euro in de week en val overal buiten de boot. Kan nergens aan mee doen. Eenzaam vol ik me

Anderen er meer bij betrekken

10. Observatie Marvin de Jonge

Gebouwde omgeving

		Score:						
Stelling	Oostwold	1	2	3	4	5	N.v.t.	
1	Mijn directe leefomgeving oogten ruiktschoon			x				
2	De groenvoorziening in mijn omgeving is goed	x						
3	Het trottoir is op alle plekken goed toegankelijk	x						
4	Er zijn voldoende openbare zitplekken		x					
5	Wegen zijn veilig om over te steken		x					
6	Er zijn voldoende stoplichten					x		
7	Er zijn voldoende fietspaden			x				
8	Er zijn voldoende voorzieningen in de buurt, zoals huisarts, supermarktc.		x					Legenda:
9	De voorzieningen zijn goed te bereiken qua afstand		x					1 Helemaal niet mee eens
10	Publieke gebouwen zijn eenvoudig te betreden					x		2 Niet mee eens
11	Er zijn voldoende publieke toiletten					x		3 Neutraal/geen mening
12	De publieke toiletten zijn schoon					x		4 Mee eens
	Ruimte voor opmerkingen over het thema gebouwde omgeving:							5 Helemaal mee eens
	Schaarse groenvoorziening.							
		Score:						
Stelling	Drieborg	1	2	3	4	5	N.v.t.	
1	Mijn directe leefomgeving oogten ruiktschoon			x				
2	De groenvoorziening in mijn omgeving is goed		x					
3	Het trottoir is op alle plekken goed toegankelijk	x						
4	Er zijn voldoende openbare zitplekken		x					
5	Wegen zijn veilig om over te steken		x					
6	Er zijn voldoende stoplichten					x		
7	Er zijn voldoende fietspaden			x				
8	Er zijn voldoende voorzieningen in de buurt, zoals huisarts, supermarktc.					x		Legenda:
9	De voorzieningen zijn goed te bereiken qua afstand					x		1 Helemaal niet mee eens
10	Publieke gebouwen zijn eenvoudig te betreden					x		2 Niet mee eens
11	Er zijn voldoende publieke toiletten					x		3 Neutraal/geen mening
12	De publieke toiletten zijn schoon					x		4 Mee eens
	Ruimte voor opmerkingen over het thema gebouwde omgeving:							5 Helemaal mee eens
	Wegen in extreem slechte staat. Iem voor trottoir.							
		Score:						
Stelling	Bad Nieuweschans	1	2	3	4	5	N.v.t.	
1	Mijn directe leefomgeving oogten ruiktschoon			x				
2	De groenvoorziening in mijn omgeving is goed			x				
3	Het trottoir is op alle plekken goed toegankelijk			x				
4	Er zijn voldoende openbare zitplekken			x				
5	Wegen zijn veilig om over te steken		x					
6	Er zijn voldoende stoplichten					x		
7	Er zijn voldoende fietspaden		x					
8	Er zijn voldoende voorzieningen in de buurt, zoals huisarts, supermarktc.			x				Legenda:
9	De voorzieningen zijn goed te bereiken qua afstand				x			1 Helemaal niet mee eens
10	Publieke gebouwen zijn eenvoudig te betreden			x				2 Niet mee eens
11	Er zijn voldoende publieke toiletten					x		3 Neutraal/geen mening
12	De publieke toiletten zijn schoon					x		4 Mee eens
	Ruimte voor opmerkingen over het thema gebouwde omgeving:							5 Helemaal mee eens
		Score:						
Stelling	Ganzedijk/Hongerige wolf	1	2	3	4	5	N.v.t.	
1	Mijn directe leefomgeving oogten ruiktschoon	x						
2	De groenvoorziening in mijn omgeving is goed	x						
3	Het trottoir is op alle plekken goed toegankelijk	x						
4	Er zijn voldoende openbare zitplekken		x					
5	Wegen zijn veilig om over te steken		x					
6	Er zijn voldoende stoplichten					x		
7	Er zijn voldoende fietspaden				x			
8	Er zijn voldoende voorzieningen in de buurt, zoals huisarts, supermarktc.					x		Legenda:
9	De voorzieningen zijn goed te bereiken qua afstand					x		1 Helemaal niet mee eens
10	Publieke gebouwen zijn eenvoudig te betreden					x		2 Niet mee eens
11	Er zijn voldoende publieke toiletten					x		3 Neutraal/geen mening
12	De publieke toiletten zijn schoon					x		4 Mee eens
	Ruimte voor opmerkingen over het thema gebouwde omgeving:							5 Helemaal mee eens
	Geefrommelige indruk, mede door beschroeiing en de groenvoorziening							

Vervoer

Stelling: Oostwold		Score:	1	2	3	4	5	N.v.t.		
1	Het openbaar vervoer is toegankelijk voor mij				x					
2	Het openbaar vervoer is op loopafstand bereikbaar				x					
3	Het openbaar vervoer rijdt voldoende naar grote steden				x					
4	Het openbaar vervoer rijdt voldoende naar belangrijke voorziening, zoals supermarkt, huisarts etc.				x					
5	Ik vind het openbaar vervoer schoon							x		
6	De voertuigen van het openbaar vervoer geven duidelijk de bestemming aan				x					
7	Er zijn genoeg parkeerplekken in mijn omgeving					x				
De volgende vragen zijn voor mensen die een fysieke of mentale beperking hebben:										
8	Ik kan gebruik maken van het openbaar vervoer							x		
9	Er zijn voor mij genoeg zitplekken in het openbaar vervoer							x		
10	Er zijn genoeg parkeerplekken voor mij							x		
Ruimte voor opmerkingen over het thema vervoer:										
		Score:	1	2	3	4	5	N.v.t.		
Stelling: Drieberg										
1	Het openbaar vervoer is toegankelijk voor mij				x					
2	Het openbaar vervoer is op loopafstand bereikbaar				x					
3	Het openbaar vervoer rijdt voldoende naar grote steden				x					
4	Het openbaar vervoer rijdt voldoende naar belangrijke voorziening, zoals supermarkt, huisarts etc.				x					
5	Ik vind het openbaar vervoer schoon							x		
6	De voertuigen van het openbaar vervoer geven duidelijk de bestemming aan							x		
7	Er zijn genoeg parkeerplekken in mijn omgeving					x				
De volgende vragen zijn voor mensen die een fysieke of mentale beperking hebben:										
8	Ik kan gebruik maken van het openbaar vervoer							x		
9	Er zijn voor mij genoeg zitplekken in het openbaar vervoer							x		
10	Er zijn genoeg parkeerplekken voor mij							x		
Ruimte voor opmerkingen over het thema vervoer:										
Geen OV										
		Score:	1	2	3	4	5	N.v.t.		
Stelling: Bad Nieuweschans										
1	Het openbaar vervoer is toegankelijk voor mij				x					
2	Het openbaar vervoer is op loopafstand bereikbaar				x					
3	Het openbaar vervoer rijdt voldoende naar grote steden				x					
4	Het openbaar vervoer rijdt voldoende naar belangrijke voorziening, zoals supermarkt, huisarts etc.				x					
5	Ik vind het openbaar vervoer schoon							x		
6	De voertuigen van het openbaar vervoer geven duidelijk de bestemming aan				x					
7	Er zijn genoeg parkeerplekken in mijn omgeving					x				
De volgende vragen zijn voor mensen die een fysieke of mentale beperking hebben:										
8	Ik kan gebruik maken van het openbaar vervoer							x		
9	Er zijn voor mij genoeg zitplekken in het openbaar vervoer							x		
10	Er zijn genoeg parkeerplekken voor mij							x		
Ruimte voor opmerkingen over het thema vervoer:										
		Score:	1	2	3	4	5	N.v.t.		
Stelling: Ganzedijk/Hongerige wolf										
1	Het openbaar vervoer is toegankelijk voor mij				x					
2	Het openbaar vervoer is op loopafstand bereikbaar				x					
3	Het openbaar vervoer rijdt voldoende naar grote steden				x					
4	Het openbaar vervoer rijdt voldoende naar belangrijke voorziening, zoals supermarkt, huisarts etc.				x					
5	Ik vind het openbaar vervoer schoon							x		
6	De voertuigen van het openbaar vervoer geven duidelijk de bestemming aan							x		
7	Er zijn genoeg parkeerplekken in mijn omgeving					x				
De volgende vragen zijn voor mensen die een fysieke of mentale beperking hebben:										
8	Ik kan gebruik maken van het openbaar vervoer							x		
9	Er zijn voor mij genoeg zitplekken in het openbaar vervoer							x		
10	Er zijn genoeg parkeerplekken voor mij							x		
Ruimte voor opmerkingen over het thema vervoer:										

[illegible]

Sociale participatie

		Score:						
Stellingen:	Oostwold	1	2	3	4	5	N.v.t.	
	1 Evenementen zijn goed bereikbaar			x				
	2 Het is mogelijk voor mij om mee te doen met de evenementen in mijn omgeving					x		
	3 Informatie over de evenementen zijn goed te vinden en duidelijk				x			Legenda:
	4 Evenementen zijn goed betaalbaar voor mij					x		1 Helemaal niet mee eens
	5 Ik kan bijdragen aan de activiteiten in mijn omgeving					x		2 Niet mee eens
	6 Activiteiten zijn voor iedereen toegankelijk					x		3 Neutraal/geen mening
	7 Ik ben op de hoogte van activiteiten in het dorp				x	x		4 Mee eens
	8 Door persoonlijk contact tussen bewoners wordt vereenzaming tegen gegaan					§		5 Helemaal mee eens
	Ruimte voor opmerkingen over het thema sociale participatie:							
		Score:						
Stellingen:	Drieborg	1	2	3	4	5	N.v.t.	
	1 Evenementen zijn goed bereikbaar		x					
	2 Het is mogelijk voor mij om mee te doen met de evenementen in mijn omgeving					x		
	3 Informatie over de evenementen zijn goed te vinden en duidelijk		x					Legenda:
	4 Evenementen zijn goed betaalbaar voor mij					x		1 Helemaal niet mee eens
	5 Ik kan bijdragen aan de activiteiten in mijn omgeving					x		2 Niet mee eens
	6 Activiteiten zijn voor iedereen toegankelijk					x		3 Neutraal/geen mening
	7 Ik ben op de hoogte van activiteiten in het dorp		x					4 Mee eens
	8 Door persoonlijk contact tussen bewoners wordt vereenzaming tegen gegaan					x		5 Helemaal mee eens
	Ruimte voor opmerkingen over het thema sociale participatie:							
		Score:						
Stellingen:	Bad Nieuweschans	1	2	3	4	5	N.v.t.	
	1 Evenementen zijn goed bereikbaar		x					
	2 Het is mogelijk voor mij om mee te doen met de evenementen in mijn omgeving					x		
	3 Informatie over de evenementen zijn goed te vinden en duidelijk			x				Legenda:
	4 Evenementen zijn goed betaalbaar voor mij					x		1 Helemaal niet mee eens
	5 Ik kan bijdragen aan de activiteiten in mijn omgeving					x		2 Niet mee eens
	6 Activiteiten zijn voor iedereen toegankelijk					x		3 Neutraal/geen mening
	7 Ik ben op de hoogte van activiteiten in het dorp			x				4 Mee eens
	8 Door persoonlijk contact tussen bewoners wordt vereenzaming tegen gegaan					x		5 Helemaal mee eens
	Ruimte voor opmerkingen over het thema sociale participatie:							
		Score:						
Stellingen:	Ganzedijk/Hongerige wolf	1	2	3	4	5	N.v.t.	
	1 Evenementen zijn goed bereikbaar				x			
	2 Het is mogelijk voor mij om mee te doen met de evenementen in mijn omgeving					x		
	3 Informatie over de evenementen zijn goed te vinden en duidelijk				x			Legenda:
	4 Evenementen zijn goed betaalbaar voor mij					x		1 Helemaal niet mee eens
	5 Ik kan bijdragen aan de activiteiten in mijn omgeving					x		2 Niet mee eens
	6 Activiteiten zijn voor iedereen toegankelijk					x		3 Neutraal/geen mening
	7 Ik ben op de hoogte van activiteiten in het dorp			x				4 Mee eens
	8 Door persoonlijk contact tussen bewoners wordt vereenzaming tegen gegaan					x		5 Helemaal mee eens
	Ruimte voor opmerkingen over het thema sociale participatie:							

11. Observatie Sherwin Schutte

Gebouwde omgeving

		Score:						
Stellingen:	Oostwold	1	2	3	4	5	N.v.t.	
	1 Mijn directe leefomgeving oogt en ruikt schoon			x				
	2 De groenvoorziening in mijn omgeving is goed		x					
	3 Het trottoir is op alle plekken goed toegankelijk		x					
	4 Er zijn voldoende openbare zitplekken			x				
	5 Wegen zijn veilig om over te steken	x						
	6 Er zijn voldoende stoplichten					x		
	7 Er zijn voldoende fietspaden				x			
	8 Er zijn voldoende voorzieningen in de buurt, zoals huisarts, supermarkt etc.		x					Legenda:
	9 De voorzieningen zijn goed te bereiken qua afstand		x					1 Helemaal niet mee eens
	10 Publieke gebouwen zijn eenvoudig te betreden					x		2 Niet mee eens
	11 Er zijn voldoende publieke toiletten					x		3 Neutraal/geen mening
	12 De publieke toiletten zijn schoon					x		4 Mee eens
	Ruimte voor opmerkingen over het thema gebouwde omgeving:							5 Helemaal mee eens
		Score:						
Stellingen:	Drieborg	1	2	3	4	5	N.v.t.	
	1 Mijn directe leefomgeving oogt en ruikt schoon			x				
	2 De groenvoorziening in mijn omgeving is goed		x					
	3 Het trottoir is op alle plekken goed toegankelijk	x						
	4 Er zijn voldoende openbare zitplekken			x				
	5 Wegen zijn veilig om over te steken			x				
	6 Er zijn voldoende stoplichten					x		
	7 Er zijn voldoende fietspaden				x			
	8 Er zijn voldoende voorzieningen in de buurt, zoals huisarts, supermarkt etc.					x		Legenda:
	9 De voorzieningen zijn goed te bereiken qua afstand					x		1 Helemaal niet mee eens
	10 Publieke gebouwen zijn eenvoudig te betreden					x		2 Niet mee eens
	11 Er zijn voldoende publieke toiletten					x		3 Neutraal/geen mening
	12 De publieke toiletten zijn schoon					x		4 Mee eens
	Ruimte voor opmerkingen over het thema gebouwde omgeving:							5 Helemaal mee eens
		Score:						
Stellingen:	Bad Nieuwschans	1	2	3	4	5	N.v.t.	
	1 Mijn directe leefomgeving oogt en ruikt schoon				x			
	2 De groenvoorziening in mijn omgeving is goed			x				
	3 Het trottoir is op alle plekken goed toegankelijk		x					
	4 Er zijn voldoende openbare zitplekken		x					
	5 Wegen zijn veilig om over te steken			x				
	6 Er zijn voldoende stoplichten					x		
	7 Er zijn voldoende fietspaden			x				
	8 Er zijn voldoende voorzieningen in de buurt, zoals huisarts, supermarkt etc.				x			Legenda:
	9 De voorzieningen zijn goed te bereiken qua afstand				x			1 Helemaal niet mee eens
	10 Publieke gebouwen zijn eenvoudig te betreden			x				2 Niet mee eens
	11 Er zijn voldoende publieke toiletten					x		3 Neutraal/geen mening
	12 De publieke toiletten zijn schoon					x		4 Mee eens
	Ruimte voor opmerkingen over het thema gebouwde omgeving:							5 Helemaal mee eens
		Score:						
Stellingen:	Hongerigwoofd/Ganzedijk	1	2	3	4	5	N.v.t.	
	1 Mijn directe leefomgeving oogt en ruikt schoon		x					
	2 De groenvoorziening in mijn omgeving is goed	x						
	3 Het trottoir is op alle plekken goed toegankelijk	x						
	4 Er zijn voldoende openbare zitplekken			x				
	5 Wegen zijn veilig om over te steken			x				
	6 Er zijn voldoende stoplichten					x		
	7 Er zijn voldoende fietspaden				x			
	8 Er zijn voldoende voorzieningen in de buurt, zoals huisarts, supermarkt etc.					x		Legenda:
	9 De voorzieningen zijn goed te bereiken qua afstand					x		1 Helemaal niet mee eens
	10 Publieke gebouwen zijn eenvoudig te betreden					x		2 Niet mee eens
	11 Er zijn voldoende publieke toiletten					x		3 Neutraal/geen mening
	12 De publieke toiletten zijn schoon					x		4 Mee eens
	Ruimte voor opmerkingen over het thema gebouwde omgeving:							5 Helemaal mee eens

Vervoer

Score:		1	2	3	4	5	N.v.t.	
Stellingen:	Oostwold							
1	Het openbaar vervoer is toegankelijk voor mij			x				
2	Het openbaar vervoer is op loopafstand bereikbaar			x				
3	Het openbaar vervoer rijdt voldoende naar grote steden			x				
4	Het openbaar vervoer rijdt voldoende naar belangrijke voorziening, zoals supermarkt, huisart etc.			x				
5	Ik vind het openbaar vervoer schoon					x		
6	De voertuigen van het openbaar vervoer geven duidelijk de bestemming aan			x				Legenda:
7	Er zijn genoeg parkeerplekken in mijn omgeving				x			1 Helemaal niet mee eens
De volgende vragen zijn voor mensen die een fysieke of mentale beperking hebben:								
8	Ik kan gebruik maken van het openbaar vervoer					x		2 Niet mee eens
9	Er zijn voor mij genoeg zitplekken in het openbaar vervoer					x		3 Neutraal/geen mening
10	Er zijn genoeg parkeerplekken voor mij					x		4 Mee eens
	Ruimte voor opmerkingen over het thema vervoer:							5 Helemaal mee eens
Score:		1	2	3	4	5	N.v.t.	
Stellingen:	Drieborg							
1	Het openbaar vervoer is toegankelijk voor mij	x						
2	Het openbaar vervoer is op loopafstand bereikbaar	x						
3	Het openbaar vervoer rijdt voldoende naar grote steden	x						
4	Het openbaar vervoer rijdt voldoende naar belangrijke voorziening, zoals supermarkt, huisart etc.	x						
5	Ik vind het openbaar vervoer schoon					x		
6	De voertuigen van het openbaar vervoer geven duidelijk de bestemming aan					x		Legenda:
7	Er zijn genoeg parkeerplekken in mijn omgeving				x			1 Helemaal niet mee eens
De volgende vragen zijn voor mensen die een fysieke of mentale beperking hebben:								
8	Ik kan gebruik maken van het openbaar vervoer					x		2 Niet mee eens
9	Er zijn voor mij genoeg zitplekken in het openbaar vervoer					x		3 Neutraal/geen mening
10	Er zijn genoeg parkeerplekken voor mij					x		4 Mee eens
	Ruimte voor opmerkingen over het thema vervoer:							5 Helemaal mee eens
Score:		1	2	3	4	5	N.v.t.	
Stellingen:	Bad Nieuwschans							
1	Het openbaar vervoer is toegankelijk voor mij			x				
2	Het openbaar vervoer is op loopafstand bereikbaar			x				
3	Het openbaar vervoer rijdt voldoende naar grote steden			x				
4	Het openbaar vervoer rijdt voldoende naar belangrijke voorziening, zoals supermarkt, huisart etc.			x				
5	Ik vind het openbaar vervoer schoon					x		
6	De voertuigen van het openbaar vervoer geven duidelijk de bestemming aan			x				Legenda:
7	Er zijn genoeg parkeerplekken in mijn omgeving				x			1 Helemaal niet mee eens
De volgende vragen zijn voor mensen die een fysieke of mentale beperking hebben:								
8	Ik kan gebruik maken van het openbaar vervoer					x		2 Niet mee eens
9	Er zijn voor mij genoeg zitplekken in het openbaar vervoer					x		3 Neutraal/geen mening
10	Er zijn genoeg parkeerplekken voor mij					x		4 Mee eens
	Ruimte voor opmerkingen over het thema vervoer:							5 Helemaal mee eens
Score:		1	2	3	4	5	N.v.t.	
Stellingen:	Hongerigwold/Ganzedijk							
1	Het openbaar vervoer is toegankelijk voor mij	x						
2	Het openbaar vervoer is op loopafstand bereikbaar	x						
3	Het openbaar vervoer rijdt voldoende naar grote steden	x						
4	Het openbaar vervoer rijdt voldoende naar belangrijke voorziening, zoals supermarkt, huisart etc.	x						
5	Ik vind het openbaar vervoer schoon					x		
6	De voertuigen van het openbaar vervoer geven duidelijk de bestemming aan					x		Legenda:
7	Er zijn genoeg parkeerplekken in mijn omgeving				x			1 Helemaal niet mee eens
De volgende vragen zijn voor mensen die een fysieke of mentale beperking hebben:								
8	Ik kan gebruik maken van het openbaar vervoer					x		2 Niet mee eens
9	Er zijn voor mij genoeg zitplekken in het openbaar vervoer					x		3 Neutraal/geen mening
10	Er zijn genoeg parkeerplekken voor mij					x		4 Mee eens
	Ruimte voor opmerkingen over het thema vervoer:							5 Helemaal mee eens

Huisvesting

		Score:					N.v.t.		
Stelling		1	2	3	4	5			
Oostwold	1 Er is voor mij een passend woningaanbod						x		
	2 Mijn woning is betaalbaar						x		
	4 Ik ben op de hoogte van het beschikbare woningaanbod voor mij						x		
	5 Huizen kunnen betaalbaar aangepast worden naar mijn wensen en eisen						x		
	6 Onderhoud is betaalbaar						x		
	7 Huurwoningen zijn netjes onderhouden				x				
	8 Ik ben bekend met instanties die mijn huis kunnen aanpassen naar een leeftijdsvriendelijke woning								
	9 Er zijn verschillende culturen en leeftijdsgroepen te bekennen in de buurt		x						
	10 Ik voel me thuis in mijn leefomgeving						x		
	11 Ik voel me veilig in mijn leefomgeving						x		
	Ruimte voor opmerkingen over het thema huisvesting:						x		
		Score:							
Drieberg	1 Er is voor mij een passend woningaanbod						x		
	2 Mijn woning is betaalbaar						x		
	4 Ik ben op de hoogte van het beschikbare woningaanbod voor mij						x		
	5 Huizen kunnen betaalbaar aangepast worden naar mijn wensen en eisen						x		
	6 Onderhoud is betaalbaar						x		
	7 Huurwoningen zijn netjes onderhouden				x				
	8 Ik ben bekend met instanties die mijn huis kunnen aanpassen naar een leeftijdsvriendelijke woning						x		
	9 Er zijn verschillende culturen en leeftijdsgroepen te bekennen in de buurt		x						
	10 Ik voel me thuis in mijn leefomgeving						x		
	11 Ik voel me veilig in mijn leefomgeving						x		
	Ruimte voor opmerkingen over het thema huisvesting:								
		Score:							
Bad Nieuwschans	1 Er is voor mij een passend woningaanbod						x		
	2 Mijn woning is betaalbaar						x		
	4 Ik ben op de hoogte van het beschikbare woningaanbod voor mij						x		
	5 Huizen kunnen betaalbaar aangepast worden naar mijn wensen en eisen						x		
	6 Onderhoud is betaalbaar						x		
	7 Huurwoningen zijn netjes onderhouden				x				
	8 Ik ben bekend met instanties die mijn huis kunnen aanpassen naar een leeftijdsvriendelijke woning						x		
	9 Er zijn verschillende culturen en leeftijdsgroepen te bekennen in de buurt			x					
	10 Ik voel me thuis in mijn leefomgeving						x		
	11 Ik voel me veilig in mijn leefomgeving						x		
	Ruimte voor opmerkingen over het thema huisvesting:								
		Score:							
Hongerigwolt/Ganzedijk	1 Er is voor mij een passend woningaanbod						x		
	2 Mijn woning is betaalbaar						x		
	4 Ik ben op de hoogte van het beschikbare woningaanbod voor mij						x		
	5 Huizen kunnen betaalbaar aangepast worden naar mijn wensen en eisen						x		
	6 Onderhoud is betaalbaar						x		
	7 Huurwoningen zijn netjes onderhouden				x				
	8 Ik ben bekend met instanties die mijn huis kunnen aanpassen naar een leeftijdsvriendelijke woning						x		
	9 Er zijn verschillende culturen en leeftijdsgroepen te bekennen in de buurt			x					
	10 Ik voel me thuis in mijn leefomgeving						x		
	11 Ik voel me veilig in mijn leefomgeving						x		
	Ruimte voor opmerkingen over het thema huisvesting:								
		Score:							

		Score:						
Stellingen:	Oostwold	1	2	3	4	5	N.v.t.	
	1 Evenementen zijn goed bereikbaar			x				
	2 Het is mogelijk voor mij om mee te doen met de evenementen in mijn omgeving					x		
	3 Informatie over de evenementen zijn goed te vinden en duidelijk			x				Legenda:
	4 Evenementen zijn goed betaalbaar voor mij					x		1 Helemaal niet mee eens
	5 Ik kan bijdragen aan de activiteiten in mijn omgeving					x		2 Niet mee eens
	6 Activiteiten zijn voor iedereen toegankelijk					x		3 Neutraal/geen mening
	7 Ik ben op de hoogte van activiteiten in het dorp			x				4 Mee eens
	8 Door persoonlijk contact tussen bewoners wordt vereenzaming tegen gegaan					x		5 Helemaal mee eens
	Ruimte voor opmerkingen over het thema sociale participatie:							
		Score:						
Stellingen:	Drieborg	1	2	3	4	5	N.v.t.	
	1 Evenementen zijn goed bereikbaar			x				
	2 Het is mogelijk voor mij om mee te doen met de evenementen in mijn omgeving					x		
	3 Informatie over de evenementen zijn goed te vinden en duidelijk			x				Legenda:
	4 Evenementen zijn goed betaalbaar voor mij					x		1 Helemaal niet mee eens
	5 Ik kan bijdragen aan de activiteiten in mijn omgeving					x		2 Niet mee eens
	6 Activiteiten zijn voor iedereen toegankelijk					x		3 Neutraal/geen mening
	7 Ik ben op de hoogte van activiteiten in het dorp			x				4 Mee eens
	8 Door persoonlijk contact tussen bewoners wordt vereenzaming tegen gegaan					x		5 Helemaal mee eens
	Ruimte voor opmerkingen over het thema sociale participatie:							
		Score:						
Stellingen:	Bad Nieuwschans	1	2	3	4	5	N.v.t.	
	1 Evenementen zijn goed bereikbaar			x				
	2 Het is mogelijk voor mij om mee te doen met de evenementen in mijn omgeving					x		
	3 Informatie over de evenementen zijn goed te vinden en duidelijk			x				Legenda:
	4 Evenementen zijn goed betaalbaar voor mij					x		1 Helemaal niet mee eens
	5 Ik kan bijdragen aan de activiteiten in mijn omgeving					x		2 Niet mee eens
	6 Activiteiten zijn voor iedereen toegankelijk					x		3 Neutraal/geen mening
	7 Ik ben op de hoogte van activiteiten in het dorp			x				4 Mee eens
	8 Door persoonlijk contact tussen bewoners wordt vereenzaming tegen gegaan					x		5 Helemaal mee eens
	Ruimte voor opmerkingen over het thema sociale participatie:							
		Score:						
Stellingen:	Hongerigwokt/Ganzedijk	1	2	3	4	5	N.v.t.	
	1 Evenementen zijn goed bereikbaar			x				
	2 Het is mogelijk voor mij om mee te doen met de evenementen in mijn omgeving					x		
	3 Informatie over de evenementen zijn goed te vinden en duidelijk			x				Legenda:
	4 Evenementen zijn goed betaalbaar voor mij					x		1 Helemaal niet mee eens
	5 Ik kan bijdragen aan de activiteiten in mijn omgeving					x		2 Niet mee eens
	6 Activiteiten zijn voor iedereen toegankelijk					x		3 Neutraal/geen mening
	7 Ik ben op de hoogte van activiteiten in het dorp			x				4 Mee eens
	8 Door persoonlijk contact tussen bewoners wordt vereenzaming tegen gegaan					x		5 Helemaal mee eens
	Ruimte voor opmerkingen over het thema sociale participatie:							

12. Transcriptie Interview Erszi de Haan

Erszi:

Jullie moeten samen je afstudeerproject doen of jullie hebben hetzelfde onderwerp ongeveer?

Marvin:

Eigenlijk mogen we van onze opleiding niet samen afstuderen, maar we hebben het onderwerp eigenlijk, we hebben hetzelfde onderwerp en hij doet gebied A en ik gebied B.

Erszi:

Ja oke, ja.

Marvin:

We doen het in gemeente Oldambt en daar hebben we dan een splitsing gemaakt tussen de dorpen.

Erszi:

Ja, ja.

Marvin:

Dus hij doet er vijf en ik doe er vijf.

Erszi:

Ja, ja.

Marvin:

Dus we kunnen net zo goed dit allemaal samendoen, dat scheelt alweer iets.

Erszi:

Ja, ja.

Marvin:

Ja, we waren gewoon benieuwd wat jouw blik is op burgerparticipatie en of je daar ons een beetje mee kunt helpen. Hoe wij het beste onze deelvraag daarmee kunnen beantwoorden.

Erszi:

“Licht” oké ja en de deelvraag is?

Marvin:

Hoe kan je burgerparticipatie stimuleren in het geval Oldambt?

Erszi:

Ja, ja oké.

Marvin:

Een hele brede vraag hoor dus.

Erszi:

Jeetje mina joh.

Oké ja. Nou ik zit, ik zal eerst even wat vertellen wat ik heb dus inderdaad ook bij bureau Noordruimte of bij kenniscentrum Noordruimte gewerkt, promotieonderzoek gedaan naar burgerinitiatief in krimp regio's. En dus, dat is ook een vorm van participatie. Er zijn heel veel verschillende vormen van participatie. Dus ja, dan is de vraag hoe je het kan stimuleren. Ik heb zelf dus echt naar een specifieke vorm van participatie gekeken, dus die burgerinitiatieven. Ja het eerste wat in me opkomt, omdat echt op te wekken of zo bij mensen dat is lastig denk ik. Mensen moeten zelf al echt de motivatie hebben van dit wil ik graag doen of dit vind ik belangrijk om te doen. Dit is een urgent thema of een urgent onderwerp en daar wil ik me voor inzetten en dat is denk ik heel erg belangrijk. En de manier waarop je dat dan doet, is het belangrijkste om een beetje de vrijheid te krijgen dat je niet al te veel wordt ingeperkt door regeltjes.

Marvin:

Precies.

Erszi:

Dus, maar om iets algemeen te zeggen over participatie en hoe je dat kan.

Ja, misschien vertelt het ook wel naar algemeen.

Dat het een onderwerp moet zijn waar mensen zich hard voor willen maken en dat ze de regie of de touwtjes in handen willen houden.

Marvin:

Precies, maar je had het over verschillende soorten participatie. Wat voor soort verschillende soorten had jij?

Erszi:

Waar ik naar heb gekeken is, zijn de burgerinitiatieven. Mensen die op vrijwilliger basis samenwerken op heel verschillende vlakken dus.

Ik keek bijvoorbeeld op leefbaarheid. Bijvoorbeeld hoe mensen dan een supermarkt in stand gingen houden terwijl die economisch niet meer in stand te houden was.

Marvin:

Precies.

Erszi:

Of een speeltuin of een zorgvoorziening.

Marvin:

Maar hoe hebben ze dat dan gedaan?

Erszi:

Ja heel uiteenlopend. Het lukt ook niet altijd. Dat is het ook.

Marvin:

Dat is ook wel heel lastig.

Erszi:

Ja, maar dat is ook het lastige als je het over dat soort dingen hebt.

Over burgerinitiatieven zitten altijd gelijk aan publieke domein. Dus je hebt het over openbare ruimte of gemeentegrond of dus dat sociale domein is dan iets gemakkelijker, omdat je dan niet per se maar ook al snel op gemeentegrond zit of privé grond. Dus je zit al snel dat je al wel gebonden bent aan regels. Maar uiteindelijk, ja er ontstaat een plan, omdat er iets in het dorp speelt. Of er verdwijnt iets of er zijn plannen om iets te sluiten. Of er is iets waarvan mensen denken “nou hier zou iemand iets aan moeten doen en het gebeurt maar niet”. Dus dan doen we het zelf maar. Dan ontstaat er vaak een clubje. Je hebt echt wel zo’n proces. Je hebt hiervoor daar vier of vijf stappen. Als eerste is er een probleem, iets urgents en dan ontstaat er een groepje mensen die dan dat willen doen. Die beginnen met een eerste plannen te maken. Vervolgens gaan ze kijken van is dit iets wat wij toevallig leuk en heel goed vinden en is dit ook iets wat juist voor de hele gemeenschap belangrijk is. En dan gaan ze echt naar het uitrollen van dat plan.

Marvin:

Precies.

Erszie:

Ja.

Marvin:

Ja oké. Het is nu echt gefocust op de burgers zelf daar. En in wat voor stap komt de gemeente dan bij om de hoek kijken?

Erszi:

Dan zit vaak al in de planvorming. Ja, als je concreter wil worden, dan kom je al gauw tegen dat je geld nodig hebt of dat je weet hoeveel geld het gaat kosten. Nou inderdaad als je iets op gemeentegrond wilt doen, dat is al, dan zit je al met bestemmingsplannen en waar misschien iets gewijzigd moet worden. Dus vaak geld en ruimte dat zijn de dingen waar we hier de gemeente voor faciliteren.

Marvin:

Hoe verschilt dat hier per gemeente, want de ene gaat er vast anders mee om dan de ander?

Erszi;

Ja, ik zou niet kunnen zeggen oh in die gemeente zijn daar regio’s zo, maar er is absoluut verschil. Er zijn gemeentes die echt zoiets hebben van nou dit vinden wij fantastisch. Wij gaan er in mee, wij kijken echt wat mogelijk is. En je hebt gemeentes die denken van ja maar in dit besluit staat dat dit

en dit eigenlijk niet kan. En we zijn niet een gemeente voor dit groepje burgers, maar voor de hele gemeente dus ja waarom jij wel en een ander niet. Dus dat is heel vervelend.

Marvin:

Maar dan is een wisselwerking nodig tussen de gemeente en de burgers. Als je zo'n gemeente hebt die bovenin zit dan heeft het geen zin.

Erszi:

Nee, ja niet dat dat de mensen ervan weerhoudt om soms toch dingen te proberen. En dat is ook goed denk ik. Uiteindelijk, je ziet in Nederland, maar ook in heel Europa, zie je veel een verschuiving. Althans in ieder geval op papier is er een verschuiving dat de overheid een stapje terug doet. Die dingen zijn jullie vast wel tegengekomen. De troonrede van de koning, die zei het wordt tijd voor een participatiesamenleving. Nou in Engeland noemen ze dat een verschuiving naar Big Sociatie, die ook in Duitsland, Portugal in heel veel landen heb je inderdaad dat dat veranderd. Nou dus die boodschap, die is al wel verspreid en sommige gemeenten pakken dat heel creatief op. En die zeggen, nou kijk dit gaan we doen en jullie wat meer als het kan. Dus dan mengen we ons er minder in. En sommige gemeenten die zeggen nee maar dit staat zo en zo op papier en daar moeten we ons zo aan houden.

Marvin:

Ja, in dat opzicht wordt er meer onderscheid gemaakt tussen de gemeentes nog.

Erszi:

Ja, ja, en dat is soms ook wel het moeilijke om te verkopen. Dat je denkt van ja, dat ik nu met deze ambtenaar te delen hebt, lukt er iets niet of loopt het moeizaam, terwijl 10 deuren verder zou het veel anders lopen.

Marvin:

Wat zorgt ervoor dat zo'n burgerparticipatie slaagt?

Erszi:

Ja, dat is echt een samenloop van dingen die goed gaan. Ik heb gekeken naar initiatieven die ongoing waren zeg maar. Dus nog niet helemaal het eindstadium hebben bereikt. Maar ik heb ook initiatieven bekeken, die vroegtijdig gestopt zijn. Ja je hebt al een lijstje of factoren die daar echt aan bijdragen. Maar om nou te zeggen van oh dal dit er echt niet is, dan is het helemaal kansloos. Maar dat is ook niet zo.

Maar je hebt wel, nou inderdaad dat mensen de regie in handen hebben. Dat is heel belangrijk, ook de relatie met de overheid dat is heel belangrijk.

Wat ik in mijn eigen onderzoek zag, is dat en dat is in alle onderzoeken trouwens wel naar voren gekomen, is dat de relatie heel belangrijk is. Maar ook heel ingewikkeld, want het kan heel erg belemmeren en bemoeilijken en tegelijkertijd is het altijd nodig. Want als je geld wil hebben, zit je al snel aan een overheid vast. Dus dat is heel tweeledig. Er wordt ook vaak gezegd dat een professional heel erg kan helpen. Dat die, heb ik zelf niet teruggevonden, maar ik uit case.....bleek dat wel helpt dat je iemand hebt die je dan in kan huren. Die dan juist een beetje die relatie structuur geeft en bemiddeld.

Marvin:

Gaat het dan echt om de relatie of gaat het dan om wat functionele belastbaarheid?

Erszi:

Het verschilt, ze springen ook wel in op wat nodig is. Als er niet echt chemie is, maar tussen de groep initiatiefnemers en de gemeente an sich of bijvoorbeeld ambtenaren dan kunnen ze ervoor zorgen dat het contact loopt door die andere persoon. Het kan ook een beetje de vertaalslag zijn dat je dezelfde taal spreekt. Ja uiteindelijk zijn het de meeste initiatiefnemers zijn vaak hoog opgeleid, hebben vaak wel een CV wat ze meenemen, maar uiteindelijk zijn het niet bij definitie ambtenaren die de taal spreken.

Marvin:

Maar is dat zo dat het vaak hoogopgeleide mensen de burgerinitiatieven starten?

Erszi:

Ja overwegend wel. Het is het gros van de mensen richting de 60, hoogopgeleid, al een carrière gehad en ja het generieke beeld ervan is wel vaak ja.

Marvin:

Zijn het dan mensen die al in belangenverenigingen zitten?

Erszi:

Ja, ja , vaak ook ja.

Marvin:

Van die projecten wat je zei, de projecten die al gestopt waren. Wat waren over het algemeen de redenen hiervan? Kan je een voorbeeld noemen.

Erszi:

Moet ik ook weer even terug gaan graven hoe dat zit. Wat daar vooral het frustrerende was, dat het soms stuk liep op dingen dat je denkt nou dat had je ook wel vier jaren geleden kunnen bedenken. Dat dit het niet ging worden binnen het beleidskader, zeg maar.

Een van de voorbeelden was dan voor een woning coöperatief. Er werd heel lang echt in meegedaan en er werd onderhandeld, maar dat ging ook met ups en downs, maar wel iedereen was wel met de neus dezelfde kant op. En wel met elkaar gaan realiseren en puntje bij paaltje zeggen ze we hebben last van een woningcontrigenten, dus we kunnen niks in stand houden. Er moet gesloopt worden.

Marvin:

Ja dat had je ook wel een jaar van tevoren kunnen zien.

Erszi:

Ja en ook een van de dingen die ik juist zag, dat mensen als er dan op een bepaald moment iets niet blijkt te kunnen, dat ze denken, nou oké wat kan wel. Wat kan aangepast worden dus duidelijke taal wil ik ook niet zeggen dat dat per se ook ter harte wordt genomen. Maar er wordt dan altijd weer gekeken wat zijn dan de volgende opties die kunnen.

Marvin:

Zijn er dan weer nieuwe initiatieven daaruit ontstaan?

Erszi:

Ja dat gebeurt ook wel.

Marvin:

In wat voor opzicht, wat kan ik me erbij voorstellen?

Erszi:

Datzelfde voorbeeld dus. Uiteindelijk werd er wel gesloopt. Ik weet eigenlijk niet of dat wel helemaal, maar ja, in ieder geval het plan was dat er woningen gesloopt zouden worden. En uiteindelijk zijn ze toen gaan kijken. Ja oké dus er ontstaat een open ruimte wat gaan we daar mee doen. Dus ja, omdat het ene niet gelukt is.

Marvin:

Ook op die manier? Dus het gaat dan echt om dezelfde initiatiefnemers?

Erszi:

Ja, grotendeels wel. Er zijn ook mensen die echt helemaal afgeknapt zijn en die denken nou geef mijn portie maar aan Fikkie. Ik geloof er wel in.

En ook een ander voorbeeld was eigenlijk een soort MFC, wat ze voor hun dorp wilden realiseren.

Die was heel ambitieus, maar het kostte heel veel geld. En ja waarom geven we het ene dorp wel veel geld en het andere ook niet. Dat werd een beetje een politiek verhaal en toen liep de betaling stuk. Die zijn toen gaan kijken, goh wat als we onze plannen iets inkrimpen en iets goedkoper is of wat kunnen we dan wel doen. Wat ligt politiek minder gevoelig. En ja, daar zaten ook weer haken en ogen aan. Maar ja dat het eerste plan niet lukt, wil niet zeggen dat ze zich dan helemaal bij hun algehele doel neerleggen.

Marvin:

Dat is wel geinig om te zien dat ze er echt mee verder gaan.

Erszi:

Ja, ja, ja.

Marvin:

En jij hebt je vooral gefocust op krimpgebieden?

Erszi:

Ja het anticiperen.

Marvin:

Dus een beetje het Noord Oost Groningen moet ik daarbij denken?

Erszi:

Ja, ja en de drie noordelijke provincies.

arvin:

En wat voor opzicht is het verschil bij stedelijk gebied. Weet je daar iets van?

Erszi:

Nou ik heb het zelf niet echt vergeleken. Maar ja, wat je wel kan voorstellen is dat de opgave is heel anders. Het gaat echt om de leefbaarheidsstaat, denk ik wat eerder op het spel staat.

Want in ieder geval wat als je het hebt over toegang tot voorzieningen. Niet wat leefbaarheid helemaal bepaald, maar wel voor een belangrijk deel. Als je gewend bent om altijd je boodschappen in je dorp te doen en je moet ineens naar een buurtdorp. Dat is heel wat anders dan dat je in een stedelijk gebied woont. Naast de Albert Heijn, zo'n 20 meter verderop een andere supermarkt is. En wat je dus, ik weet eigenlijk niet meer waar ik dat vandaan haal, maar volgens mij kan je wel zien dat in de plattelandsgebieden, dat voor Nederlandse begrippen plattelandsgebieden, dat daar meer de leefbaarheidsinitiatieven zijn. En in de meer stedelijke gebieden iets meer op zorgvlak. Dus wat meer de sociale kant. Wat niet wil zeggen, dat in de krimpregels ook niet daar over gaat.

Marvin:

Ja in de krimpgebieden gaat het meer over de leefbaarheid dan specifieke voorzieningen.

Erszi:

Ja precies. Want die hebben gewoon een urgentie wat betreft voorzieningen die niet speelt in stedelijke gebieden.

Marvin:

Klopt, klopt.

En van die geslaagde projecten. Heb je ze nog na die tijd, na je scriptie, nog gevolgd of na je promotieonderzoek?

Erszi:

Nee, ik heb ze niet meer gevolgd. Ja hoe je iedereen zou kunnen volgen, is volgens de krant of dat je een mailtje hebt. Dan kan je horen hoe het is. Maar het meest intensieve contact wat ik ook met initiatieven wat niet goed liep of gestopt waren.

Marvin:

Dit was voor jou het interessants?

Erszi:

Ja, maar het is ook een hele onderbelichte groep, omdat mensen vinden het ook, het verkleind opeens, je hebt niet meer een papierspoor, zeg maar wat eraan zo'n initiatief zit. Dus het is moeilijker om ze te vinden. En om ze mee te krijgen in je onderzoek kan weer lastiger zijn, want soms zijn er ook al zijn er wel heftige confrontaties geweest. Nou zijn mensen echt wel een illusie armer na dat initiatief. En ze hebben ook zoiets van nou dat is klaar. Ik hoef er nooit meer over te hebben. Ik ben er nu helemaal klaar mee. Dan motiveer je ze ook niet met je onderzoek. Maar dat zie je met heel veel sociale gemeenschappelijke onderzoeken. Een groep met een negatieve ervaring, die minder belicht zijn of worden.

Marvin:

En daarmee heb je ook gekozen om juist die groep extra te belichten?

Erszi:

Ja, ja. Je zag ook wel in de artikelen daarover, dat de mensen zijn geïnteresseerd in de afloop, wat zijn succesfactoren, hoe kunnen we het helpen en dat is ook heel interessant en belangrijk.

Maar uiteindelijk leer je het meest van wanneer het mis is gegaan, omdat je dan weet wat de signalen zijn die niet goed zijn.

Marvin:

Heb je ook bepaalde succesfactoren gezien?

Erszi:

Ja ik denk dat de echte succesfactoren bij de groep zelf zit. Ze zijn ontzettend gemotiveerd en heel veel tijd erin stoppen. En dat is onbetaalbaar, zonder dat lukt dat gewoon überhaupt nooit. Om iets van de grond te krijgen. Dus dat is echt een van de belangrijkste succesfactoren.

Marvin:

Heb jij nog bepaalde vragen?

Sherwin:

Nee, nee het is heel duidelijk.

Marvin:

Hebben wij nog iets duidelijk gemist over burgerparticipatie, waar je denkt over daar moeten we nog naar kijken?

Erszi:

Ja ik ben nog heel benieuwd wat jullie in de dorpjes doen. Gaan jullie meten of zijn er initiatieven die jullie juist dat jullie naar initiatieven kijkt of dat je dat volgt?

Marvin:

Eigenlijk zijn we begonnen, je begint met praten bij de gemeente, voordat we met ons onderzoek kunnen beginnen. En toen kwam het onderwerp AFE naar voren. Een heel mooi begrip en daar zijn we uiteindelijk mee begonnen. En toen hebben we met veel gebiedsregisseurs gepraat en die zeiden op een gegeven moment van burgerparticipatie wordt steeds belangrijker. Ook met de nieuwe omgevingswet, die komt in 2021 wordt dat een heel belangrijk punt. Vandaar dat we eigenlijk burgerparticipatie hebben toegevoegd aan het stukje AFE. Wat we eigenlijk willen doen, is kijken, hoe kunnen we de burgerparticipatie omhoog krijgen waardoor eigenlijk ook de gebreken om hard te zeggen, ook een beetje verholpen kunnen worden. Om die combinatie te kunnen krijgen. Dus uiteindelijk is ons doel om advies te geven hoe ze de burgerparticipatie kunnen verbeteren waardoor ze ook de AFE ook kunnen verhogen.

Erszi:

Precies, is dat al iets concreets, zeg maar. Is dat AFE al iets waar mensen zich aan kunnen sluiten.

Marvin:

Opzich is het al redelijk, niet nieuw begrip eigenlijk. Maar het is wel een begrip wat is opgezet door de WHO. Het is niet een extreem bekend begrip wil ik zeggen.

Dus heel veel mensen weten ook nog niet wat het inhoudt. Vandaar dat het nog een beetje lastig is. Maar we hebben d.m.v. duidelijke thema's, gaan wij aan de gang wat mist er. En zo in geprek met mensen te gaan.

Erszi:

Dus aan de hand van interviews gaan jullie kijken. Mooi!

Marvin:

Hopen dat er wat moois uitkomt, laat ik het zo zeggen. Het gaat af en toe wat moeizaam, maar dat hou je toch.

Heb je ook nog iets van bronnen ofzo dat je denkt van zoek daar a.u.b. op?

Erszi:

Ja het SSP heeft heel veel gedaan op het gebied van leefbaarheid en participatie. Dus daar kan je heel veel algemene informatie vinden, participatiegraden, soorten participatie. Dat is ook waar ik op al letten dat je dat heel scherp hebt. Wat is nou participatie, ook vanuit de gemeente, wat willen ze nou eigenlijk. Wat verwachten ze nou precies van de bewoners.

Marvin:

Je bedoelt de begrippen participatie?

Erszi:

Ja, moeten ze actief de emailtjes lezen of de folders die ze door de bus krijgen of moeten ze naar een inspraakavond komen. Moeten ze echt een item hanteren en zich actief voor, daar zit wel veel verschil in. Daar heb je veel literatuur over. Er is een klassiek werk van Einstein. Die ladder. Ja het hangt er ook een beetje af wat je zoekt, echt wetenschappelijke artikelen of meer onderzoeken zou willen gebruiken qua lezen.

Marvin:

Momenteel hebben we daar geen voorkeur in.

Erszi:

Evelien Tonkens is een van universiteit van journalistiek. Ze is wel een grote naam in Nederland in ieder geval op het gebied van participatie. En zij is ook breed met haar begrip. Ze is ook wel politiek georiënteerd met haar politieke participatie, maar meer de burgerparticipatie kant.

Ja zij is de professor dus daar hangen weer allemaal namen onder waar je ook wat aan hebt.

Het hangt er ook van af wat je precies zoekt. Op plattelandsgebied, Hospes heet hij volgens mij.

Gert-Jan Hospers, die zit ook wat meer op de krimp in combinatie met participatie. Je hebt er nog een, maar die zitten allemaal in Limburg. SJP zou ik echt even nakijken. Hospers dat weet ik bijna wel zeker.

Marvin:

Hospers dat is echt voor het platteland?

Erszi:

Ja, ja hij is meen ik in Limburg, daar is hij lector geloof ik en ook met krimp. Ik weet niet of hij specifiek, ja.

Het meest recent onderzoek heb je nog bij S. Boonstra en Marlies Meijer. Die zijn ook allebei op participatie gepromoveerd. Maar die zijn meer vanuit de planning, vanuit de planologie allebei. Maar goed het kan ook wel juist weer, is ook wel weer een interessant perspectief, dan wordt het maar als een instrument gezien. Dat is zo wat mij ophoog borrelt. En als je nog een keer een vraag hebt, kan je me altijd mailen.

Marvin:

Mogen we je mailadres?

Erszi:

'Geeft e-mailadres'

Sherwin:

Perfect, dan komen ze wel aan.

Erszi:

Die komen zeker weten aan.

Marvin:

Dan kunnen wij weer een stuk verder. Dan kunnen we weer gaan onderzoeken!

